

ววรรณคดี

บัญชีเรื่อง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาอานันทมหิดล	...	...	...	๑
เรื่องพระเชื้อยหัว	...	...	ด. พ.	๕
ทรงพระเจริญ	...	...	ด. พ.	๖
โตปราชญ์ดัดราชันคดี	...	...	...	...
...	...	...	ด. พ.	๖
นิกรรวม	...	...	...	๖
ใครก็ใครในวงวรรณคดี เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน	...	...	...	...
...	...	...	...	๖
ชัยไพร่ผู้แพ้รัก	...	...	...	๖
ไกรทอง	...	...	...	๖
เมฆทูลของ รัตนกวี กาธิศาสตร์	...	...	...	๖
ของจัญญ์วรรณคดี	...	...	...	๖
หนังสือเรื่องพระร่วง พระนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ	...	...	...	๖
หนังสือเรื่อง "A History of the Orient"	...	...	...	๖
ดอกไม้จาก "คนสอน" ของราชนิกุลนาคราช	...	...	...	๖
ในวงวรรณคดี	...	...	...	๖

สิงหาคม ๒๔๗๗

๖.๖๒

==วงวรรณคดี เล่ม ๗==

วงวรรณคดีเป็นหนังสือรายเดือน ออกเดือนละ ๑ เล่ม

พระพิพัฒน์พิทยาภรณ์ เจ้าของ

หม่อมหลวงหญิงจิตติ นพวงศ์ อ.บ. บรรณาธิการ

สำนักงานตั้งอยู่ที่ "ไชนทาวน์" มุมถนนสาทรวิภาชีซอย ๑

ติดต่อทางจดหมายและบอกรับที่ ๓๗๗ ซอยพญาณาค ถนนเพชรบุรี พระนคร

ราคาเล่มละ ๔ บาท

บอกรับครึ่งปี ๒๔ บาท เต็มปี ๔๘ บาท

ท่านเป็นสมาชิกวงวรรณคดีแล้วหรือ ?

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

หลังจากการบำเพ็ญพระราชกุศลหาดีวันพระบรมศพ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ แล้ว ได้มีการเฉลิมพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในวันที่ ๙ สิงหาคม ศกเดียวกัน และรุ่งขึ้นวันที่ ๓๐ ก็ได้มีการสถาปนาสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช ขึ้นเป็นพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล อดุลยเดชวิกรมมหาราชสืบตั้งกษัตริย์สืบตราบนิรันดร์

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลได้สวรรคตมาเป็นเวลาเกินกว่าหาดีวันแล้วก็จริง แต่ความวิปโยคโศกเศร้ายังมีอยู่ในดวงใจของชาวไทยทุกเพศ ทุกชน ทุกวัย หนังสือพิมพ์ของกรุงเทพฯ ชื่อ "อิตัลเดเครทอนคอนนิวส์" ฉบับที่ ๕๕๖๖ วันที่ ๒๐๗ ซึ่งออกณมหานครคอนนิวส์เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ศกนี้ ได้พิมพ์พระบรมรูปที่ทรงถ่ายร่วมกับสมเด็จพระราชชนนี ขณะทรงพระราชดำเนินอยู่ในสนามหญ้าหน้าพระพุทธรูปยืนปางภายในพระบรมมหาราชวัง พระบรมรูปถ่ายได้อย่างชัดเจน ใกล้ชิด และเป็นภาพที่ขงใจอย่างที่สุด ผู้ได้เห็นภาพนี้แล้วย่อมเอนกจะเศร้าสลดเสียมิได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องแบบดำกลาปาดมับขัดค่อนข้างเทา เน็คไทรัดดีเดียวกับฉลองพระองค์แต่มีจุดขาวๆ กัดกระดุมตะเพารเม็ดบน ทรงฉลองพระบาทดำ ขึ้นพระกรซ้ายให้สมเด็จพระราชชนนีเกาะคองอยู่ สมเด็จพระราชชนนีทรงฉลองพระองค์ชุดสีขาวแขนสั้น ทรงพระภูษาดำเข็มยาวเกือบถึงข้อพระบาท ทรงฉลองพระบาทดำ ข้อมพระหัตถ์ซ้ายผูกนาฬิกา พระหัตถ์ขวาเกี่ยวพระกรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่ ทรงฉลองพระองค์แขนพระสรวदनน้อยๆ

หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่ออกในประเทศไทยชื่อ “สแตนดาร์ด” ฉบับวัน
 เดาร์ที่ ๒๗ กรกฎาคมก็นำพระบรมรูปมาลงพิมพ์ไว้ด้วย ที่หน้าปกเป็นพระบรมรูปกำลัง
 เยี่ยมพระตำหนักอยู่บนอากาศยานดำหนึ่ง ณ สนามบินดอนเมืองขณะเสด็จพระราชดำเนิน
 เยี่ยมกองทัพอากาศและหน่วยอากาศยานสหประชาชาติ ตอนในหนังสือพิมพ์ “สแตน
 ดาร์ด” ฉบับเดียวกันมีพระบรมรูปที่ทรงถ่ายร่วมกับประชาชนพลเมืองหลายหมู่หลาย
 เหล่าหนังสือพิมพ์นั้นบอกไว้ว่า พระบรมรูปเหล่านั้นเป็นพระบรมรูปที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ภูมิพลอดุลยเดชทรงถ่ายทั้งต้น รูปภาพเหล่านั้นบางรูปกำลังทรงสนทนากับคนจน ๆ
 บางรูปทรงสนทนากับชาวจีน บางรูปกับชนอิสลาม กับชาวอินเดีย ตลอดจนกับราษฎร
 และผู้ใหญ่บ้าน รูปภาพทุก ๆ รูปในหนังสือที่กล่าวถึงนั้นแสดงถึงพระราชอัธยาศัยของ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไว้เป็นอย่างดีว่าทรงมีพระราชหฤทัยห่วงใยในทุกข์สุขของ
 พสกนิกรของพระองค์เพียงไร พระเมตตาบารมีมีอยู่ในพระองค์อย่างเปี่ยมล้น โดย
 ฉะนั้นภาพที่ทรงถ่ายกับผู้ใหญ่บ้านเป็นภาพที่น่าคนคนใจยิ่งกว่าภาพอื่น สดใสและ
 คงทนตาเขาผู้นั้นจงมองดูพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างใกล้ชิด บังให้เห็นชัดถึง
 ความจงรักภักดีที่มีอยู่ในดวงใจอย่างบริสุทธิ เขาจะรู้สึกอย่างไรบ้างถ้าเขาเผชิญได้มา
 พบภาพของเขายืนอยู่เฉพาะพระพักตร์ในบัดนี้ อีกหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์นั้น ตรง
 กันข้ามกับรูปภาพที่กล่าวแล้ว เป็นภาพพระบรมโกศประดิษฐานอยู่ณพระที่นั่งดุสิต
 มหาปราสาทภายใต้มหาเศวตฉัตร ซึ่งขณะนั้นมียักษ์เพียง ๗ ชั้น แต่หลังจากที่ได้สถา-
 ปนาเป็นพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลแล้ว ได้ถวายมหาเศวตฉัตร
 ใหม่เพิ่มขึ้นเป็น ๙ ชั้นตามโบราณราชประเพณี

การสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลครั้งนี้ ยังความ
 อาลัยอาวรณ์ให้แก่อาณาประชาราษฎร์ผู้มีได้เลื่อมศรัทธา บรรดาคนไม้นานาชนนิตที่

ระดับประดาพระมหาปราสาทและความคับคั่งของประชาชนที่ชนถวายบังคมพระบรม-
ศพยอมเป็นพระยานให้เห็นถึงความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์

ภาพที่จริงใจได้พบเห็นอีกภาพหนึ่ง คือ ภาพในพระมหาปราสาทเมื่อคืนวันที่
๒๗ กรกฎาคม อันเป็นวันบำเพ็ญพระราชกุศล ๕๐ วัน เวลาเกือบ ๒๓ นาฬิกา พระ
ภิกษุต้องรูปได้ไปยังพระมหาปราสาท ยืนหนึ่งในท่าถวายเนตรอยู่หน้าพระบรมโกศราว
สองนาทีก่อนที่พอดิเวลาอันเป็นเวลาประโคมพระบรมศพ เสียงแตรดังขึ้น เสียงมะโหรีที่ก
เสียงบี๊ และกลอง ดังแว้งแว้งใจ พระภิกษุทั้งหลายคือพระภิกษุที่ได้อุปสมบทเพื่อถวาย
พระราชกุศลแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์นั้นเป็นการแสดงถึงพระเกียรติคุณ
ความดีอกปรกการหนึ่งที่พระองค์ได้มีต่อผู้ทรงคุณเคย

และในวันที่ ๓๐ สิงหาคมนี้ คณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกและมหานิกาย มี
สมเด็จพระสังฆราชเจ้าเป็นประธานยังได้ไปชุมนุมพร้อมกัน ณ พระอุโบสถวัดพระศรี-
รัตนศาสดาราม ทำพิธีสวดถวายพระราชกุศลแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงพระ
คุณธรรมอันประเสริฐเช่นเดียวกันกับเมื่อครั้งสมเด็จพระบรมอัยกาธิราชเจ้า และจะ
ได้ประชุมพร้อมกันกระทำสมณกิจหน้าพระบรมโกศอีกด้วย ทงนัยอมชให้เห็นชัดแล้วว่า
พระองค์ทรงเป็นทรงของอาณาประชาราษฎร์ และสมณพราหมณาจารย์ทุกฝ่ายเพียงไร

ใช้แต่เท่านั้น คนที่พากันมาถวายบังคมพระบรมศพสมเด็จพระบรมเชษฐา-
ธิราชเจ้ายังแสดงความซื่อสัตย์สุจริตและจงรักภักดีต่อสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชของ
เขามากโดยพากันเข้าเฝ้าถวายความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
ผู้รับราชการมาตั้งแต่อากสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชเจ้าอยู่เบื้อง ๆ ที่น่าสนใจอย่างยิ่งก็
คือนิสิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวนไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ คน ได้พร้อมกันไปถวาย
บังคมพระบรมศพและถวายสักการะแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใหม่ คณะนิสิต

ได้กราบบังคมทูลถึงความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงมีต่อมหาวิทยาลัยด้วย
ถ้อยคำอันโศกสลดและแสนเสียสยในการที่ต้องสูญเสียสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช
ไป ซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสตอบอย่างฉะฉานเป็นครั้งแรกต่อหน้า
ผู้ได้รับการศึกษาสูงนับพัน พระราชดำรัสเป็นท่อนอกขึ้นใจผู้ใดได้ดลใจฟังยังนึก “ขอ
ขอบใจพวกท่านเป็นอย่างมากที่ระลึกถึงสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช การที่มากถวาย
บังคมพระบรมศพนั้นเป็นการชอบแล้ว และการที่นำกระเช้าดอกไม้มาให้ข้าพเจ้าเพื่อ
เป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์นั้นเป็นการสมควร ขอขอบใจท่าน
ทั้งหลายทวทุกคน.....”

ประชาชนยังอาลัยรักและโศกเศร้าโศกการอยู่มาก ที่พระบรมศพยังมีผู้เข้า
เฝ้าขุยมิได้กว้างขวาง พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลสวรรคตแล้ว ทุก
คราวที่ราษฎรได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เขา
ระลึกอยู่เสมอเสมือนว่าสองพระองค์ได้มาร่วมอยู่ในพระองค์เดียวกัน เพราะนอกจาก
จะทรงมีพระรูปโฉมคล้ายคลึงกันแล้วยังทรงสืบเนื่องมาจากพระชนกชนนีเดียว
กันด้วย ดวงใจของเขายังจงรักภักดีอยู่มิรู้ลืม ขอพระองค์จงมีพระชนมายุยืนนานเพื่อ
ปกครองไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินให้ร่มเย็นเป็นสุขเถิด.

“วงวรรณคดี”

เรื่อง พระเจ้าอยู่หัว

ศ. พ.

ยืนข่าวแต่ก็ล่จล่จล่ -

ดำนึกประหนึ่งสาย

เหลือที่จะล่ำรวม

เสียดายพระโณมยง

ต้องเคื่อนก่เคื่อนด้น

หวดกิดกระนึ่งอา -

กิด ๆ ก็ไต่กิด

ถึงแม่พระภุชชาย

ลู่ของค์ก็คงกิด -

หาผู้จะชิงชิง

แค้นดำชนช้อง

ล่องรอยและพันปี

ชานันท์ไธภณ

จักอยู่มีวิธรม

ขอความล่ล่ดี

ปราชท์ทุกช่อนาทร

มีแต่พระจอมชนม

ผู้อาชวากย์

กตพจน์หวดกาย

อสนักรหน้าดง

ล่ล่รวมคำวตรง

บิยราชกษัตรา

ชวคัมและบัญญัติ

ดยอยู่มีวิธดา

มุหิจิตต์ก็จางหาย

ลู่คตมคินหง

ติวิศิษฏคุณยัง

ครหาบ่หอนมี

ล่ล่เรณูเจริณศรี

กัมบ่ล่องพระนามงาม

มทิดพระจอมดยาม

วิธมณีนันทร.

ลู่ล่ล่ล่ล่ล่ล่

นิรโคกและโรภัก

ภูมิพลกษัตริย์ไทย

ลู่ล่ล่ล่ล่ล่ล่

บารมีพระองค์ได้	สุขอาบ พศกเฮย
รัฐร่มเพราะพระคุณ	เกศเกล้าชาวสยาม
ขอประณามอัฐมราชเชอ	เชษฐา ชีราชเฮย
อารักขของค่อนุชา	ช่วยบ้อง
มองภัยทุกขเทวธดา-	หัดพิณาค์ เองนอ
ราชกิจราชเกียรติกิจ	เกริกหง้าข้าสรวรค์
ชันษา พระยงร้อย	ฉนำกัลป์
วรรณะ พระเพียงจันทร์	แจ่มหตา
สุชะ พระตบตันค	เกษมสวดีด
พละ เพียบพระกายกดา	แกร่งพ้นพยาธิษัย
ขอ พระไทรรัตนคัม	ครองรา ชาพอ
ทรง เพิ่มเกียรติคุณปรา-	กฏกิจ
พระ คือหฤทรัตนประชา	ชิบคัยแห่ง สยามเฮ
เจริญ รุ่งทศพิชชรัง	แซ่ทงราชธรรม โดคติเทอญ.

“ไชยณรงค์”

(ร้านนิสต์ดีเกาจุพาดงกรรมมหาวิทยาดัย)

มุนมุดด้าวรียประชาชิปไทย ถนนราชดำเนิน

จำหน่ายอาหารฝรั่ง เครื่องดื่มต่างๆ

รับจัดการเลี้ยงอาหาร และน้ำชาทั้งในและนอกสถานที่

เรื่อง โลหปราสาทวัดราชนัคดา

ของ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

(จากบันทึกฉบับสังสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทานหม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล)

บันทึกฉบับนี้มีเรื่องสั้น ๆ รวมประมาณ ๕๐ เรื่อง โลหปราสาทวัดราชนัคดาเป็นเรื่องหนึ่ง ที่มีอยู่ในบันทึกนี้ เหตุที่จะเกิดบันทึกฉบับนี้ก็เพราะหลังจากเสด็จกลับจากปิ่นประทอนโอกาสให้ หม่อมราชวงศ์ สุนนชาติ สวัสดิ์กุล เข้าเล่าเรื่องตามปัญหาเกี่ยวกับโบราณคดีและวรรณคดีของไทย ณ วังวรดิศ ในระหว่างเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๘.๐๐ นาฬิกาทุกวัน ปัญหาส่วนมากทรงตอบทันทีทันควัน บันทึกไว้แล้วอ่านถวายในวันรุ่งขึ้น เป็นเรื่องน่าสนใจอ่านทั้งสิ้น - บรรณาธิการ

เหตุที่จะเกิดปัญหาเรื่องนี้เนื่องจากได้อ่านพบในหนังสือตำนาน เรื่องวัดกุดสถาน ต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนา มีเรื่อง โลหปราสาท อยู่ด้วย แต่ไม่เข้าใจเรื่องนตะเขยคตพอจึงทูลถาม

ถาม มุตเดิมของโลหปราสาทมีมาอย่างไร ที่สร้างขึ้นในกรุงเทพฯ นนมี ความประสงค์อย่างไร

ตอบ มุตเดิมของโลหปราสาทนั้น ประเพณีมาแต่ครั้งพุทธกาลเวลาเจ้า พระราชาด้วยเหตุที่ราษฎรทำไร่ไถนา เมื่อถึงฤดูฝนให้พระสงฆ์หยดยืนที่แห่งใดแห่ง หนึ่งเพื่อส่งสอนคำสอนาขวเวลา ๓ เดือน ระหว่างที่พอกอยู่ ๓ เดือนนั้นมีโอกาสเกิด ขึ้นแก่พวกลูกพระพุทธรูปคำสอนาที่จะทำบุญหลายอย่าง เปรียบอย่างในกรุงเทพฯ นี้ ถ้า ถึงฤดูแดงแต่ก่อนนาน ๆ จะได้พบพระสงฆ์ถึงองค์เพราะไปเที่ยวสอนคำสอนา ถ้าพระ สงฆ์มารวมกันอยู่ตามวัดชาวบ้านก็ได้ทำบุญถวายชูปเทียนเพื่อใช้ในพรรษา คักบาตร และฟังธรรม ที่เจ้าพระยามหาคำนทุกวันนี้ก็เพราะพระมาอยู่วัดชาวบ้านมีโอกาสดัง ได้ฟังธรรม และยังมีโอกาสอีกอย่างหนึ่งด้วยเหตุว่าเวลาที่พระอยู่ในที่แห่งเดียวกัน ๓ เดือนนั้น พระมักทำเวลาดังไปด้วยการเรียนวิธีตั้งนาขุระ พวกพุทธศาสนิกชน

หาทั้งคตต์บายให้พระดำหรับนักรมฐานเป็นองค์ๆ ไม่เกยวชองกัน มีคตต์อย่างพ่งเห็น
ตามหัวเมืองปลูกเป็นเพิงสูงให้พระอาศัยกัน ในกรุงเทพ ฯ เป็นคตต์เรียกว่าคณฤ
ทงวัดสระเกศและวัดโพธิเป็นคตต์สำหรับพระนั่งเรียนคตต์นักรมฐาน แต่มพวกทมิ
ก่าดังมากเพราะเหตุทพระชอบอยู่คตต์ไปจัดถาถกกันทาท้องให้พระอยู่กัน ในสมัย
เมื่อพระคำสนาไปถองถกาทอปี มพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งจำชื่อไม่ได้ ดูในหนังสือ
มหาวงศ์ก็แล้วกัน พระเจ้าแผ่นดินองค์สร้างโดหปราสาทขึ้นในเมืองอนารัฐบุรี ถวาย
เป็นคตต์พระนักรมฐานเป็นหลายชั้นเรียกว่าโดหปราสาท ที่เรียกว่าปราสาทก็หมายถึง
หลายชั้น ต้องขึ้นอย่างคตต์ทเราอยู่บนคตต์ทเรียกว่าปราสาท โดหปราสาททกถาถ
กกัน ในอินเดียเคยถนยังอยู่เหลือแค่เจ้าหิน ถ้วนคตต์ปราสาททนเป็นอย่างไรไม่เคยเห็น
ถกถาถกันแต่ว่าเป็นชั้นๆ

ในรัชกาลที่ ๓ กรุงรัตนโกสินทรน พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวสร้าง
วัดใหม่ขึ้นในพระนครสองวัด คือ วัดเทพธิดา พระราชทานพระราชธิดา พระองค์เจ้า
หญิงลาภ ซึ่งต่อมาเป็นกรมหมื่นอภัยสุตาเทพ อีกวัดหนึ่งคือ วัดราชนคตต์าราม
ทรงสร้างพระราชทานพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าถกษณา พระบาทสมเด็จพระนั่ง
เกล้าฯ เป็นนักรเรียนสมัยเก่า ทรงสร้างวัดแปลกๆ เช่น วัดยานนาวาเป็นคตต์ ทงน
เพื่อให้คนรู้จักถาถาจนซึ่งถาถาจะคตต์นัยไปเสีย ทวัดราชนคตต์านทรงพระราชดำริว่าพระ
เจดียนนสร้างกันมากแล้ว อยากจะสร้างทเขาไม่เคยสร้างกัน จึงโปรดฯ ให้สร้าง
โดหปราสาทขึ้นและทรงคตต์ถาถกถาถาเป็นรูปอย่างน จงทาเป็นคตต์ท การสร้าง
โดหปราสาททพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ทรงมีเจตนาไปถกอย่างหนึ่งคือจะให้ไว้
ภิกษุณี ให้ถกอรุภิกษุณชน ถกถกถกยังคตต์อยู่ในวิหารวัดนท หาทนได้เขาชนถ
บนโดหปราสาทไม.

นิติธรรม

นิติ แปลว่า แบบแผน, ขนบ, ขรรมนิยม, นิติธรรมก็คือขรรมนิยมเป็นแบบแผนหรือขนบขรรมนิยมอันมีมาแล้ว ซึ่งนิยมกันว่าเป็นแบบแผนที่ดี ทุกชาติทุกภาษาย่อมมีนิติธรรมประจำชาติ คนหัวเก่า ๆ นิยมว่าทำอะไรไม่ควรทิ้งแบบแผนและขนบขรรมนิยม แต่คนหัวใหม่ว่ามีแต่ทำตามแบบอยู่เมื่อไรมันจึงจะก้าวหน้า โดยปัจจุบันนี้เป็นโลกของคนหัวใหม่ว่าข้างก้าวหน้า ไม่เหลียวดูข้างหลังแล้วใคร ๆ ก็เชื่อคนหัวเก่าก็ดองนิ่ง หรือไม่สนใจ ได้แต่มองดูอย่างคาบิรบ ๆ เมื่อเห็นความเป็นไปมันผิดแบบแผน เพราะฉะนั้นถ้าท่านไปในที่ใด ๆ ซึ่งเรียกกันว่าเป็นในงาน จะเป็นงานมงคลแต่งงานหรืองานฌาปนกิจศพก็ดี ถ้าท่านเป็นคนหัวเก่า ท่านจะสังเกตเห็นการปฏิบัติผิดแบบแผนและขนบขรรมนิยมซึ่งเคยนิยมว่าดีมาแต่เป็นอันมาก แต่การผิดเช่นนั้นหาได้สะกิดตาสะกิดใจคนหัวใหม่แต่ประการใดไม่ เข้าภาษิตว่า “ไม่รู้เสียก็ไม่ต้องถามใจ”

ปัญหามีอยู่ว่า นิติธรรมเกี่ยวข้องกับความจริงของชาติหรือไม่ หรือว่านิติธรรมเป็นเครื่องถ่วงความจริงของชาติ ดังนั้นก็ให้ทวนไปทวนคนหัวใหม่และหัวเก่าว่าอารยชาติทั้งหลาย มีชาติใดบ้างที่เขาไม่ยึดถือนิติธรรมของชาติ บางชาติเช่นอังกฤษเขานิยมนิติธรรมของชาติอย่างเคร่งครัดเคยมาอย่างไรเป็นไปอย่างนั้น หาได้ดัดแปลงเปลี่ยนแปลงไม่ จนกระทั่งมาตราวัด ใครจะใช้แบบมาตราใดก็ช่าง อังกฤษก็ยังนิยมใช้ยารัดใช้ไม้ต้อนั่นเอง อังกฤษเป็นชาติที่ไม่ก้าวหน้าหรือ? ใครว่า?

ที่ข้าพเจ้าเขียนเลื่อยเลื่อยมาดังเพียงนี้ ก็เพราะต้องการทราบว่าจะพากันทิ้งนิติธรรมของชาติกันละหรือ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไปในการฌาปนกิจศพท่านผู้ใหญ่

ผู้หนึ่ง มีเจ้านายชั้นผู้ใหญ่เป็นประธาน พอท่านเจ้านายพระองค์หนึ่งเสด็จมาถึง เจ้าหน้าทักเชิญเครื่องพระสุธารัตน์, บุหรี่, น้ำหวาน, น้ำเย็น เดินตามกันมาเป็นแถวราว ๖ คน แต่หาเป็นระเบียบไม่ว่าเครื่องที่เชิญมานั้นสิ่งใดควรมาก่อนมาหลัง ครั้นมาถึงหน้าทักประทับซึ่งมีโต๊ะตั้งไว้สำหรับวางเครื่องเหล่านานี้ตัว ๓ แถว ๖ คนที่เชิญเครื่องแรกเดินเข้ามาตบเป็นกระบวนดี แต่ครั้นถึงโต๊ะตักวางเครื่อง ต่างคนก็ถ่มถ่มกันเข้ามาวางสิ่งของตนถ้อยยืนบนโต๊ะ อย่างงามตาหรือ? การเชิญเครื่องเหล่านี้นมาเป็นการยกย่องเกียรติอันสูงของท่านผู้เป็นประธานมิใช่หรือ แต่การปฏิบัติเหตุไรจึงไม่ทำให้ถูกแบบแผนนิยม ที่นับว่าเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ตักใจยกย่อง ใครๆที่เคยเห็นแบบแผนที่ดีในการเซ่นมาแล้วก็อดเอามาสดใจไม่ได้ ว่าแบบแผนที่ดีนั้นมันแต่จะเลื่อมศูนย์ไปเสียแล้ว

ในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปสู่สถานที่ใด เจ้าหน้าทักเขาปูลาดพระบาทตั้งแต่พระที่นั่งจรดจนถึงราชอาสน์ คนหัวเก่าทักถือนันตกรรม ไม่กล้าเหยียบลาดพระบาทนั้น เพราะเข้าใจและรู้ดีกว่าสิ่งใดซึ่งเป็นของพระราชอาสน์ตัวไม่มีดีทักจะแตะต้องได้ โดยมีได้รับพระบรมราชานุญาต ยิ่งเอาเท้าเหยียบลาดพระบาทพร้อมกับพระเจ้าแผ่นดินยิ่งเป็นการไม่สมควร แต่คนหัวใหม่เขาเหยียบจนเจ้าหน้าทักต้องคอยเช็ดจนกระทั่งถึงเวลาเสด็จ การทำเช่นนั้นเพราะใจหาได้นึกถึงแก่นบถอย่างคนหัวเก่าคิดไม่ จงว่าเราไม่รู้แบบแผนก็ไม่เชิง เพราะเราอ้างว่าการที่เหยียบลาดพระบาทเป็นการไม่ดันทัน ไม่ใช่เกี่ยวข้องกับในหลวง มันเป็นการเพิ่มงานให้แก่เจ้าหน้าทักคอยเช็ดอยู่เดี๋ยวนั้น เมื่อเจ้าหน้าทักอาศัยอยู่ในใจมันจึงเป็นการไม่ดีต่างหาก นี่เป็นความคิดในแง่เหตุผล

การจะทงแบบแผนนั้นเป็นการกะทบกระเทือนมาถึงภาษาคด้วย เพราะไม่เอาใจ
 ใต้วาพูดอย่างไรรังจะถูกแบบแผน ตัวอย่างที่ประตพอยู่เดมอ ๆ ก็คือการใช้คำว่า
 “ทง” สำหรับราชาศัพท์ ไม่ว่าในทออย่างไรร่าม่งถึงกริยาของเจ้าแถวเป็นทงทงน
 เพราะเหตุนี้จึงมีคำว่าทงแถว, ทงทอตพระเนตร เลอะเทอะไปหมด อันที่จริงก็มี
 แบบแผนที่ใช้คำว่าทงในเมื่อใช้เป็นราชาศัพท์อยู่แถว คือว่าคำกริยาใดซึ่งเป็นกริยา
 ราชาศัพท์อยู่ในตัวแถวเช่น แถว, ทอตพระเนตร, เป็นต้นเขาไม่ใช้ทงนำหน้า ถ้า
 เขาคำนามภาษาบาลีหรือสันสกฤตมาใช้เป็นกริยารราชาศัพท์เช่น วิจารณ, ศรัทธา, แถว
 จึงเติมทงนำหน้าแต่ต้องมีคำ “พระ” หรือ “พระราช” ตามคำทง เช่น ทงพระ
 วิจารณหรือทงพระราชวิจารณ, ทงพระศรัทธาหรือทงพระราชศรัทธา เป็นต้น ถ้า
 เป็นกริยาดำมัญ เช่น พัง, พอใจ จึงใช้คำทงนำหน้าเป็นทงพัง ทงพอพระราชหฤทัย
 แปลงใจเป็น หฤทัยดงนเป็นต้น ถ้าคำกริยาดำมัญเป็นคำศัพท์แถว เช่นเป็นศัพท์
 โบราณก็มักใช้ ทงพระนำหน้า เช่นคำว่า คำนึง ใช้ว่าทงพระคำนึง

นอกจากนยงมีอกหลายอย่าง ซึ่งเห็นได้วาเราออกจะละทงนดขรรมนมาเดัย
 มากแถว.

สัวะศรียานนท์

ใครคือใครในวงวรรณคดีไทย

เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน

อิสสระ ภาวนันท์

ในกระบวนคิดป็นแห่งวรรณคดีไทย เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ (กรมขุนเสนาพิทักษ์) หรือที่เรียกกันเป็นสามัญว่า เจ้าฟ้ากุ้งทรงฝันมากที่สุด โดยฉะเพาะทรงฝันถึงไอศวรรย์ และขัตติยนาถ พระองค์ทรงกล้าหาญเกินไปในอันที่จะบังคับความฝันให้เป็นความจริงให้ได้ ในที่สุดเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินพระองค์นั้นก็แพ้วรหมดชีวิต

ความฝันทางการเมืองของพระองค์คือราชบัลลังก์แห่งพระนครศรีอยุธยา อันรุ่งโรจน์ ที่จริงในเรื่องนี้เจ้าฟ้ากุ้งมิได้ทรงฝันจนเกินกว่าเหตุ เพราะพระองค์เป็นพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ซึ่งควรจะได้สืบราชสมบัติต่อจากพระราชบิดา หากแต่ว่าพระองค์ทรงอาภัพอันน่าเศร้า พระราชบิดามิได้ทรงรักใคร่ กลับโปรดปรานพระเจ้าหลานเธอ กรมขุนสุเรนทรพิทักษ์ (เจ้าฟ้านเรนทร์) ยิ่งกว่าพระองค์ จึงเป็นของธรรมดาที่เจ้าฟ้ากุ้งผู้มั่งพระอารมณ์ร้อนจะต้องน้อยพระทัยในพระราชบิดาและจะต้องทรงโกรธผู้แย่งความรักระหว่างพ่อกับลูก วันหนึ่งเจ้าฟ้ากุ้งจึงทรงพ่นกรมขุนสุเรนทรพิทักษ์ซึ่งทรงผนวชอยู่จนถึงจวนและถึงฆาติชาติ แต่เคราะห์ใดกรมขุนสุเรนทรพิทักษ์ไม่ถึงแก่เป็นอันตรายน ความทราบถึงพระกรรณพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศทรงโกรธแค้นมาก แต่หันมาพระราชบิดาก็ดูทรงระแวงอยู่เสมอว่าเจ้าฟ้ากุ้งจะเป็นกบฏ กรมหลวงอนุรักษ์สถิต พระชนนีของเจ้าฟ้ากุ้งจึงต้องเฝ้าทูลหาหนทางของเมตตาพินัยต่อลูก ทรงจัดการให้เจ้าฟ้ากุ้งผนวชเสีย

อันที่จริงเจ้าฟ้ากุ้งทรงกำเนิดมาเป็นกวีและศิลปินมากกว่าที่จะเป็น พระมหากษัตริย์ ก็ดั้นนัยยอมมอรรณคดีมันอยู่เป็นปรกติ และโดยลักษณะนิสัยรักการแต่งเรื่องยุ่งเหยิงกับอดีตอย่างแปลกประหลาดอยู่ด้วย เจ้าฟ้ากุ้งเคยทรงมีหม่อมหลายองค์ เช่น หม่อมจันทร์ หม่อมเจ้าหญิงสร้อย หม่อมค้วนและหม่อมส้น ภายหลังเมื่อตามพรได้เป็นอุปราชแล้วยังได้เจ้าฟ้าหม่อมเป็นมเหสีอีกด้วย แต่นิยายพิศวงของพระองค์ที่คนเรารู้จัก คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพระองค์กับเจ้าฟ้าหญิง ซายา ของพระบรมโกศพระราชบิดาของพระองค์เอง

ผู้จดพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่าเจ้าฟ้ากุ้งได้เป็นรัชกับเจ้าฟ้าพระองค์หนึ่ง ถ้าเป็นจริงดังนั้นก็แปลว่าเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินพระองค์ได้ทรงฝันอย่างมหัศจรรย์ที่สุด ทรงฝันถึงชาติยานที่ไม่ควรจะมีอาชญากรรม ผดแห่งพระนิมิตพิสดารนักคือทรงถูกประหารอย่างไรความปรารถนาอันพระชนมพรหมกัน

แต่อันที่จริงเจ้าฟ้ากุ้งอาจมิได้เป็นดังพระราชพงศาวดารกล่าวไว้ เพราะอาจถูกศัตรูของพระองค์ คือ พวกกรมหมื่นสุนทรเทพกราบทูลได้ความเขาก็เป็นได้ เจ้าฟ้ากุ้งเคยเป็นอริกันมากับพวกกรมหมื่นสุนทรเทพก่อนแล้ว

ในฐานะแห่งชาติของเจ้าฟ้ากุ้งทรงอาภัพอย่างหาที่พูด พระองค์เป็นพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ ควรที่จะได้สวมมงกุฎกรุงศรีอยุธยาถัดจากเจ้าฟ้าเอกทัศ แต่เจ้าฟ้าเอกทัศนั้นและกรมขุนพรพินิต พระอนุชาต่างชนนีก็น่าได้ เพราะอย่างไรก็ตามพระอนุชาทั้งสองพระองค์ยังได้ครองราชบัลลังก์ศรีอยุธยา แต่เจ้าฟ้ากุ้งก็ทรงมีโชค คืออย่างหนึ่งทรงพ้นจากความหม่นหมองในเรื่องอดีตภาพของประเทศ ดังที่พระเจ้าเอกทัศได้รับอยู่ในประวัติศาสตร์

ในการเป็นพระมหากษัตริย์เจ้าฟ้ากุ้งไม่ทรงมีโชคพอ แต่ในการเป็นกวีและ
ศิลปิน เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินพระองค์นี้ทรงมีพระเกียรติแจ่มจรัสที่สุด ทรงแต่งหนังสือได้
หลายเรื่องและหลายทำนอง นั้น โทปณนิตยดรรชนีคำหลวงและพระมดัยคำหลวงเป็นหนังสือ
ทางด้านศาสนา ภาพยี่ห้อโคลงประพาสธารทองแดงเป็นหนังสือหนักไปทางธรรมชาติ
วิทยา ภาพยี่ห้อโคลง นิราศพระบาท, ภาพยี่ห้อเรือและเห่เรืองากก็เป็นวรรณคดีประเภท
โวหารพิศวาด เห่เรืองากนั้นเข้าใจกันว่าจะเป็นเงาสะท้อนแห่งพระประวัติพิศวาด
ของพระองค์เอง

โดยพระอารมณ์เจ้าฟ้ากุ้งทรงเป็นกวีโรแมนติกโดยความฉันทัดในกระบวน
นิพนธ์ โปรตนิพนธ์ภาพยี่ห้อที่สุด และทรงทำได้อย่างงดงามเยี่ยมยอด ภาพยี่ห้อเจ้าฟ้ากุ้ง
เป็นภาพยี่ห้อแบบฉบับในสมัยต่อมาจนกระทั่งบัดนี้ เจ้าฟ้ากุ้งจึงเป็นเจ้าแห่งภาพยี่ห้อโดยแท้.

ชีพไฟ — ผู้แพ้รัก

สรศักดิ์ วรรณคดี

ดวงวรรณคดีย่อมรู้จักถักทอตามอดไฮเมอร์ ผู้แต่งมหากาพย์อเดสซีย์ และ โอ-คีดส์ได้ แต่ชาวกรีกทั้งหลายยังพากันพอใจในกวีหญิงของเธออยู่อีกคนหนึ่งที่ไม่ใคร่รู้จัก กวีผู้นั้นคือ ชีฟไฟ ผู้มีชีวิตอันพิสดารคนหนึ่ง

ชีฟไฟ เกิดบนเกาะเดสโบล์สในทะเลเอเจียน เกาะนี้ชื่อเดียวในเรื่องเหล่านี้ งาม น่ารัก และข้าว เราไม่ทราบวันเดือนปีเกิดอันแน่นอนของชีฟไฟ แต่เชื่อกันโดยประมาณว่าเธอเกิดภายหลังไฮเมอร์ประมาณ ๔ ศตวรรษ

พงศ์เผ่าเหล่ากอของชีฟไฟนั้นสืบมาแต่พวกผู้ดี เชื้อมพชายคนหนึ่งชื่อซาราสซัส ผู้ซึ่งหลงรักได้ภณีนางงามชื่อคอรินา และทุ่มเทเงินบำเรอนางจนสิ้นเนื้อประดาตัว ชีฟไฟไม่พอใจในความประพฤติของพชาย เธอจึงเขียนกลอนบทหนึ่งขึ้นเย้ยหยันอย่างเผ็ดร้อน

ตัวชีฟไฟเองนั้นไม่เคยแต่งงาน แต่เธอก็มิได้พ้นไปจากห่วงเสนาหา นิยายพิสดารของเธอแปลกประหลาดที่สุด เริ่มต้นด้วยกวีคนหนึ่งชื่ออเดอุสเขียนกลอนเยยวเธอ ใจความว่าเธอต้องการจะพูดกับเธอแต่รู้สึกอาย ชีฟไฟจึงตอบด้วยกลอนซึ่งแปลเป็นความว่า หากเธอปรารถนาสิ่งใดมาจริง เขาก็ควรต้องแสดงความในใจอย่างเปิดเผย ดังแต่นั้นมาอเดอุสก็กลายเป็นคนรักคนหนึ่งของเธอ

ชีฟไฟเป็นกวีหญิงที่มีเกียรติที่สุดในสมัยของเธอ เธอคงโรงเรียนกวี (a school of poets) ขึ้น มีศิษย์หญิงชนผู้มากมาย อัจฉริยะภูมิทางการกวีของชีฟไฟสูงยิ่งนัก นักปราชญ์ราชบัณฑิตชอบคบหาสมาคมกับเธอมาก

ในสมัยของซีโฟโฟหญิงกรีกแบ่งออกเป็นสามชั้น คือ ภรรยาที่จะมีทายาทตามกฎหมายชั้นหนึ่ง เมียน้อยสำหรับบำเรอชั้นหนึ่ง และโสเภณีสำหรับสนองความสุขสูงสุดในกระบวนรักกับเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมญาแก่บุรุษอีกชั้นหนึ่ง ซีโฟโฟอยู่ในชั้นหลังที่สุดคน สมัยนั้นโสเภณีนี้อาจถูกเหยียด เพราะโสเภณีนี้อาจเป็นผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด

แต่ซีโฟโฟพาเพญ์รักกับบุรุษอยู่ไม่นาน เธอก็เบื่อหน่ายความรักของเพศชาย เธอจึงคงดลัทธิระหว่างเพศหญิงชน เธอเลิกเฟ้นคนรักของเธอจากหญิงที่เป็นศิษย์บ้าง จากภรรยาและบุตรสาวของขุนนางบ้าง ดลัทธิระหว่างเพศหญิงของเธอเช่นนั้น เธอคงชื่อว่า "Lesbian Love" ตามชื่อเกาะที่เกิดของเธอเอง

แต่ในที่สุดซีโฟโฟก็ผันธรรมชาติไปไม่ได้ เธอมีได้ความหลุดพ้นจากดลัทธิรักของเธอ ความไม่สมหวังทำให้เธอซึมและหงอยเหงาตลอดทุกวัน เธอมักหาโอกาสไปนั่งอยู่คนเดียวตามซ่งอันมืดมิด และในเวลาเดียวกันก็ครุ่นคิดหาวิธีใหม่ที่จะปฏิรูปดลัทธิ Lesbian Love ของเธอให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

วันหนึ่งฟาออนหนุ่มรูปงามที่ไม่ประดีประดำคนหนึ่งเดินผ่านไป ซีโฟโฟเห็นเข้าทันทีในทันใด — รสรักอันนางเคยได้อภิรมจากผู้ชายก็ลุกขึ้นขึ้น อีกใน หัวใจ อันแห้งแล้งของเธอ เธอจึงฉกฉวยตามเข้าไปหาฟาออนทันที แต่ฟาออนหาได้เอาใจใส่ต่อกวีหญิงงามที่สุดไม่ ผู้หญิงไม่มีความหมายอะไรสำหรับเจ้าหนุ่มประหลาดผู้นั้น เมื่อพลาดหวังอย่างไม่คาดหมายเช่นนั้น ซีโฟโฟเจ้าของดลัทธิรักอันพิสดารก็กระโดดซ่งอันมืดมิด คอยค่อนหน้าฟาออนผู้ปฏิเสธความรักของนาง นี่คือการรักของซีโฟโฟกวีหญิงกรีกคู่กับไฮเมอร์

ยังมีซัพโฟอันอกคนหนึ่ง ซึ่งคงจะมีชีวิตแบบเดียวกับซัพโฟกรีกนั่นเอง เธอชื่อ Pan Chih Yu. ข้าพเจ้าได้อ่านกวีนิพนธ์ของเธอจากหนังสือ The Wisdom of the Chinese ของ Brian Brown รู้จักว่าอาหารการพิทักษ์มรดกทางวรรณคดีชาวซิงมาก แต่ Brown หาได้ให้ชื่อประวัติของ The Sappho of China ใดไม่ จึงหวังว่าท่านผู้รู้ในวงวรรณคดีจีนคงจะนำชื่อประวัติของเธอมาเผยแพร่ในวงวรรณคดีไทยบ้าง จะเป็นในหนังสือของวรรณคดีหรือในหนังสืออื่นใดก็ได้.

“วงวรรณคดี” กำลังแพร่หลาย

เพราะ “วงวรรณคดี” เป็นหนังสือหลักฐาน บรรจุสารคดีที่จำเป็น แก่ผู้รักความก้าวหน้า และ ความเป็น พหุสูตร “วงวรรณคดี” จะรักษาระดับนี้ไว้เสมอ หวังสมมติโดยขาด “วงวรรณคดี” เจริญบอกเป็นสมาชิกเสีย มิฉะนั้นจะได้หนังสือไม่ครบชุด.

เรื่อง "ไกรทอง"

สามสร

หนังสือวรรณคดีฉบับประจำเดือน กรกฎาคม ๒๔๘๘ ได้ลงเรื่อง "ของขวัญนักวรรณคดี" ทำให้เรารู้จักได้ว่า ในบรรดาวรรณคดีไทยที่ควรจะเอาใจใส่กันนั้น เรื่อง "ไกรทอง" เป็นเรื่องหนึ่งที่น่าจะได้รับการยกย่อง ฉะนั้นจึงได้เขียนส่งมาเพื่อให้วรรณคดีฉบับนี้

เรื่อง "ไกรทอง" นั้นถือกันว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงเรื่องหนึ่ง กล่าวกันว่า ค่ายบ้านนายไกรที่แม่น้ำฮอม ในเขตคันทรบุรี เป็นบ้านเดิมของเจ้าไกรทอง และที่เมืองพิศตรเก่าก็ยังมีตำบลเรียกกันว่า "วังชาตวัน" และ "บ้านดงเคี่ยมฐิ" ปรากฏอยู่ อย่างว่ามาแต่เรื่อง "ไกรทอง" นี้

ตามพระดำริของสมเด็จพระพุทธเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพว่า เรื่องไกรทองนั้นแต่เป็นบทเด่นละครกันตงแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีและนอกจากที่เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยแล้วยังมีอีกด้านหนึ่งว่าเป็นพระนิพนธ์ของกรมหลวงภูวเนตรนรินทรฤทธิ์ ด้านนอกตอนนั้นคือ เป็นตอนชาตวันได้นางตะเกาทอง ส่วนพระราชนิพนธ์เกิดจาก "อหังการ" ของสุนทรภู่ตามที่ปรากฏใน "วงวรรณคดี" เดิมทีกล่าวแต่ตอนนี้อยู่สองตอน ตอนที่หนึ่งคือ "นางวิมาดาตามไกรทองมาจากถ้ำ" และตอนที่สองคือ "ไกรทองตามนางวิมาดากลับไปถ้ำ"

เหตุที่จะทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่อง "ไกรทอง" สองตอนนั้นนั้นนัยว่ามีความเก่าแก่ว่า เกิดแต่สุนทรภู่กล่าวว่าเจ้านายจะทรงแต่งกลอนให้เป็นด้านอนชาตดาดเหมือนสุนทรภู่แต่งนั้นไม่ได้ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงทรงพระ

ราชินีพนธเรองไกรทองนั้นเพื่อให้เห็นว่าทรงแค้นได้ และเมื่อได้พิจารณาให้ถี่ถ้วน
จะเห็นได้ว่าทรงเลือกคนที่เหมาะและคมคาย ถ้อยคำที่ทรงใช้ทุกตอนก็เหมาะแก่ตัว
ละครในเรื่องอย่างหาที่ติไม่ได้

เค้าเรื่องนิทานไกรทองมีว่า ที่เมืองพิจิตรมีถ้ำจะเข้อยู่ใต้เขาแห่งหนึ่ง ในถ้ำ
มีแก้ววิเศษทำให้สว่างเหมือนกลางวัน จระเข้เข้าไปในถ้ำก่ถายร่างเป็นมนุษย์ และ
อิมทิพท้าวว่าไฟพระยาจะเข้จำศีลอยู่ในถ้ำนั้น มีหลานชื่อชาดวัน ๆ ยายกินเนื้อมนุษย์
ออกเที่ยวไปพบนางตะเกาของเขากันกรีกคามเอามาไว้ในถ้ำได้เสียกัน นางตะเกาของ
เป็นลูกเศรษฐี เศรษฐีผู้พ่อจึงส่งคนออกสืบหา เจ้าไกรทองชายหนุ่มชาวหนองบัว
มีวิชาไม่กลัวจะเข้เอาดาเข้าสู้ ความจับพระยาชาดวันได้ถึงถ้ำ ได้นางตะเกาของขึ้นมา
เศรษฐีจึงยกนางตะเกาแก่น้องสาว และนางตะเกาของ พร้อมด้วยทรัพย์สมบัติอีกทั้ง
หนึ่งให้เจ้าไกรทองเป็นรางวัล เจ้าไกรทองอยู่เย็นเป็นสุขกับนางทั้งสองมาเป็นเวลา
ช้านาน

วันหนึ่งเจ้าไกรทองเกิดนึกถึงนางวิมาดาเมียพระยาชาดวันที่ไปพบในถ้ำขึ้นมา
ได้คิดกรุปของนางจึงแอบหนีไปสัมผัสอยู่กับนางวิมาดาในถ้ำโดยอ้างว่าจะไปหาอาจารย์
พระราชินีพนธเริ่มตอนที่เจ้าไกรทองเกิดระลึกขึ้นได้ว่าตนมาหลงอยู่ในถ้ำจะเข้คิดจะ
กลับบ้านจึงชวนนางวิมาดาขึ้นมาด้วยโดยกล่าวคำว่า

“ขอเชิญดวงใจไปด้วยพี่

เป็นทีสนิทเสนหา

พี่จะเลี้ยงเจ้าเป็นภรรยา

แก้วตาอย่าระหือหน่ายใจ”

และเมื่อนางวิมาดาศรัทธาไม่ยอมที่จะขึ้นมาเมืองมนุษย์ เจ้าไกรทองก็ว่านางเสีย ๆ
หาย ๆ นางจึงตอบด้วยโวหารว่า

“เจ้าเฮยเจ้าไกรทอง ขอโทษเกิดขึ้นน้องจะแก้งว่า
เจ้าอุล้าหิประดานาคาตงมา คั้นควาหาน้องที่ห้องใน
เจ้าก็จุตรูปเทียนเวียนต้องทอ หม่อมผัวจริงมามากหาไม่
ก็ยอมเห็นยอมรู้อยู่แก่ใจ ที่ในชั้วตอมาตา”

และเจ้าไกรทองก็ว่า

“พระมหาสมุทรสุดทุกซง จะหยิงให้ถึงก่ง่ายกว่า
หญิงดามร้อยกถมารยา สุดที่จะศึกษาให้แจ้งใจ”

คำโต้แย้งระหว่างเจ้าไกรทองกับวิมาดาสนมอยู่มากมายหลายตอนเมื่ออ่านแล้ว
ย่อมได้รู้ในทางวรรณคดีเพราะถ้อยคำที่ตอบกันนั้นเผ็ดร้อนขบขัน แม้ในตอนนาง
วิมาดาที่ตอบด้วยถ้อยคำว่า

“ซึ่งว่าดามร้อยกถสุดศรี มากมีแต่ย์เปล่าไม่เอาได้
ไม่เหมือนบุรุษนสุดใจ ว่าได้ดามสืบสองกถ
ท่าโกหกพกลมล่อลวง หิงษ์หวงคำว่ามีเหมือนบ้าน
ดามพดศดภักถอชชน เกิดชาแต่ย์กถเจ้าคนคด”

ดังกล่าวแล้วว่าเรื่องไกรทองนี้เป็นเรื่องททวงพระราชชนพนธชนเพื่อแสดงฝีมือ
ชาวตลาดตระนนจงบแต่ความที่ใดกนอย่างเผ็ดร้อนมาตงแต่ตน และหลังจากการคัด
พิศต่อว่ากันอย่างเดี่ยๆ หายๆ แล้วนางวิมาดาก็จ้ดองตามเจ้าไกรทองชนมายังเมือง
มนุษย์ทงท

“..เกรงเกิดอกเจ้าจอมหม่อมเมี้ยหดง จะหิงษ์หวงจ้งจาบหายาพยายาม
จะว่าน้องใดดเซดาเวาความ ไม่ได้ตามตามผัวเขาชนไป
น้องจะได้บัยศอดด จะแสดหน้าคนกระไรได้
จะซำรายอัยยงกกว่าทงไว้ เจ้าจงครึกไครคูให้”

แล้วนางวิมาดา ก็ตามเจ้าไกรทองจนมายังเมืองมนุษย์ และด้วยเหตุที่ทรงมีพระราช
ประสงค์จะใช้ถ้อยคำให้ “ถึงใจ” เป็นอำนาจชวนคลาด “การทัก” ขนาดหนัก
จึงเกิดขึ้นในสวนเศรษฐี โดยที่เจ้าไกรทองพานางวิมาดามาไว้อยู่ศาลาในส่วนนั้น

ฤๅชท์ “ยอมเสียทองเท่าหัวแต่ไม่ยอมเสียผิวให้ใคร” ทำให้นางตะเภาของ
ตะเภาแก้วต้องเดินมาถึงสวน

“ถึงสวนก็ชวนกันหยุดอยู่
ค่อยย่องมองดูเข้าไป
นางยังกรวดโกรธาโกรธา
โมโหหงุดหงิดถึงคั่น
จึงเขาคึกคักผลึกประทุ
พ้องจิ้งร้องว่าไป

ยังประคุดศาลาอาศัย
เห็นคนใดไว้อยู่ในนั้น
หึ่งผ้าโจงกระเบนเห็นมัน
ต้องพิเตียงนัยยังให้ใจ
เห็นมันคงอยู่ไม่หวาดไหว
ใครอยู่ข้างในจงเปิดรับ”

แล้วเจ้าไกรทองก็เกาะเกาะตะกุกตะกักอยู่ข้างในว่า

“...พี่จะเข้าไปบ้านประเดียน
เห็นศาลาฝารอบขอบกด

พอเดินมาถึงนิกประณ
จึงแฉ่งหงหนฝอยบนัน”

เพราะเหตุที่มัวชักช้าไม่ทันใจนางทั้งสองจึงเรียกขานให้ช่วยกันผลัดกันประทุและ

“ถ่มถ่มถ่มถ่มค้อนไม่ทันได้
ชหน้าว่าชะเจ้าไกรทอง
ไหนว่าไปหาพระอาจารย์
คือเธอของคนแฉ่งหรือไร
เป็นไรไม่เอาเครื่องบริวาร
จะพลอยพกโมโหโมทนา

ต้องนางวางเข้าไปในห้อง
ข้างปลดเด่นคดองคดองสบายใจ
เป็นต้นมัดการอันโตใหญ่
ซึ่งนิมนต์มาไว้ในศาลา
มาถวญพระอาจารย์ให้หนักหนา
สาธุศรัทธาเต็มที

นางตะเกาของซึ่งมีแผลอยู่เมื่อครั้งชาติวันพาดงไปเมืองจระเข้ ได้ฟังคำพูดนั้น
ก็เคืองแค้นแค้นด้วยความแค้นเคืองตนเองถึงกับ

“กระทั้งเท้าเดินเข้าไปใกล้

เดิมทีผอมมั่งอ้ายกุมภา

แล้วจำแดงแดงตัวเป็นมนุษย์

จำเป็นเสียตัวด้วยกตัญญู

ถ่มน้ำลายรดให้แล้วร้องว่า

ชนมาคว่ำคาบกุดงไป

ฉวยยุคนุดม้อถือให้

กูมิได้จจจจไปติดตาม”

แล้วก็นางวิมาดาเป็น “อูบาทว” และ “อจรรไรร้อยแปดแพศยา” ซึ่งนาง
วิมาดาด้วยโอहारกถาที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงบังคับให้พูดตอบว่า

“ชะข้างชนหนาว่าเมยหอดง

ไม่รู้จักหรือเจ้านางตะเกาของ

จริงแล้วกระร้อยแปดแพศยา

เป็นไรเจ้ามิประจบให้ครบพัน

เขอน้อยไปหรือนั่นท่านผู้หญิง

ตำรพดบดส้มมนุษย์

ก็กว่าบ้างไวบ้าง

แล้วแล้วกิดไปด้วยกัน

ครั้นผอมมั่งไปพากุขนมา

กตาดมั่งเขามาของด

หึงษ์หวงจวงจางจองทอง

ไหนไหนมันก็สองเหมือนกัน

จึงดอยหน้าทะเลาะผัวจนตัวฉั่น

จะได้ส้มใจมันอ้มมนุษย์

ขยันจริงโมโหโยไม่หยุด

เมอมมั่งมุดไปเอาผัวกุนน

ไม่ถนชาติถนยางพอเต็มกถน

คุณของกุนนมั่งคิดดู

จะให้ชาติค่อยดบทำหลบหลู่

อันก็จะถอยอย่าสงกา”

และเมื่อนางตะเกาได้เห็นนางตะเกาของเสียท่าเขามาถึงแทน แต่แล้วก็

ได้ผลสะท้อนตอบไปอย่างเผ็ดร้อนว่า

“อ้มมนุษย์อูบาทวชาติชั่ว

ชาติสามสี่วันไม่ทันทำ

พินของรวมผัวนาคส์

เป็นกุดากุดักถยานใจ

เมื่อแต่เจ้าชาตลงมือ

เป็นไรไม่ทอดไว้ให้

เขี้ยวฉวนฉวนชมกิริยาใจ

อย่าให้อ่างแค้นลึกเวลา

นางตะเภาแก้วฉวนฉวนทนต่อไปไม่ไหวก็เรียกบ่าวไพร่มาถ่มรุมนางวิมาดา แต่เจ้าไกรทองเข้ากั้นทางไว้ได้และถ่มนางวิมาดา “เข้าหยิกฉวนตะกายเขา” เจ้าไกรทองดุ๊กที่จะห้ามมันออกว่า

“นางพี่น้องต้องคนก้นเหลือ

บาปโลกวิบัติเมื่อเหมือนหงษ์

นางวิมาดาเล็กเพราพรัง

น้อยหรือนันทานผู้หญิงทองสามคน

เจ้าคารัศคารมไม่สมหน้า

เหมือนน้องแม่ค้าปลาที่หัวถนน

ชนเลี้ยงเถียงทะเลาะคนถนถน

จะกวาดนาควาคะนห้อยเดียวจน”

นางวิมาดาถูกเจ้าไกรทองว่าก็เสียใจเพราะตัวเป็นคนหนึ่งเห็นใจเจ้าไกรทองไว้ดังแต่คนจริงขอให้ ต้องพี่น้องก็หาว่าด่าออยฉวน ได้จะคบคิดเรียกทาสทำมาคร่าดู เจ้าไกรทองเข้าห้ามก็มีฟัง และแม่จะตกเตือนให้ได้ฉันฉวนนางวิมาดาเป็นจระเข้เป็นคนอยู่ได้ก็ด้วยเวทมนต์เพราะคนเข้านับปีดกระหม่อมไว้ หากนางเด็กยืนค้ำออกเดินเมื่อใด เมื่อนั้นนางจะกลายเป็นจระเข้ใหญ่ นางทั้งต้องถ่มหาว่าเจ้าไกรทองเข้ากับนางวิมาดาหลอกให้คนถ่มดู เขารุมทิ่มต้อย่างแสนสาหัส นางวิมาดาก็คิดจะถ่มร่างเป็นจระเข้ แต่ก็อาลัยรักเจ้าไกรทองมีเป็นอันจะตัดอาลัยได้และโอดครวญว่า

“พ่อเจ้าประคุณของเมียเอ๋ย

กรรมถึงใดเคยมาขัดให้

เจ้าพาเมียมาไม่ทันไร

จะจำใจจากพรากกัน

สุดรักสุดรู่ไม่อยู่ได้

สุดใจเหลือที่จะอดกลั้น

ถึงเล็ดลางกลางป่าพนาวัน

ไม่ตุตันร้ายกาจเหมือนอย่างงู

จะฉีกเนื้อเถื่อนหงส์เลี้ยงทั้งเป็น

ไม่เคยพบเคยเห็นหน้าบัดนี้”

แต่นางก็ถูกชนชนหน้าด่านางตะเกาแก้วตะเกาทองว่า

“เหว่ยอตะเกาแก้วตะเกาทอง	พินของอุบาทว์ชาติชั่ว
หญ่โหดโหดเซตาเมามัว	มึงเขาผัวของมึงไป
ทนกดไ้วมึงชย่าวาง	มึงเขาคณะข้างอย่าห่างไค้
ผัดกันวิ่งรดให้หนักใจ	อิหน้าไพร่ดันตานมารยา”

พอพูดจบนางก็เลิกยืนค้อออกจากกระหม่อมแล้ว “ก็กลายร่างเป็นกุ่มภาเคิบใหญ่

ฟาดหางวัดแว้งว่องไว เข้าไถ่ฮ่องนางนารี”

เท่าที่คิดมาให้เห็น เพื่อสนับสนุนคำว่า “อหังการก่อให้เกิดกวันพิน” และ
ชี้ให้เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงเป็นกวีแท้ ทรงได้ทรงอิเหนา
รามเกียรติ์ ซึ่งเป็นเรื่องของชนชั้นสูง เป็นเรื่องทวิระดับประดาไปด้วยความรู้อันแจ่ม
ชัดของพระมหากษัตริย์ พระราชนิพนธ์อิเหนาก็คือ รามเกียรติ์ที่ดี นอกจากจะได้รส
ไพเราะในถ้อยคำล้วนแล้ว ความรู้ในทางโบราณคดีย่อมมีอยู่อย่างมาดั้น ชนบ
รรณนิยมประเพณีในราชสำนักสมัยนั้นย่อมอย่างไรอาจพิจารณาได้จากพระราชนิพนธ์
ทั้งสองเรื่องทวิแล้ว และเพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่ามีใช้ทรงแต่งได้แต่เรื่องของคนชั้น
สูงเท่านั้น แม้เรื่องของชนชั้นตาดังใดแต่เช่นเดียวกัน เรื่องไกรทองที่คิดมาให้เห็น
ย่อมเป็นพระยานแห่งพระปรีชาสามารถของพระองค์ได้เป็นอย่างดี ไกรทองตอนที่ ๒
ยังมีอีก แต่ตัวอย่างเท่าที่นำมาแสดงไว้ก็น่าจะเพียงพอสำหรับที่จะพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า
“ไกรทอง” คืออย่างไรในเชิงใช้โวจาได้เที่ยงตามภาษาของชาวตลาด

ไกรทองตอนที่ ๒ นั้นก็ดำเนินเรื่องต่อไปโดยที่เจ้าไกรทองตามนางวิมาดาลงไป
ลุ่มดู่ด้วยนาง ในตอนที่สองนั้นก็แสดงถึงการตัดพ้อต่อว่าระหว่างนางวิมาดากับเจ้า
ไกรทอง แต่ก็ไม่ผิดร้อนเหมือนตอนที่ ๑ ที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น เรื่องไกรทองก็

จบลงด้วยตอนที่เจ้าไกรทองลงไปอยู่กับนางวิมาดาเท่านั้น ความมุ่งหมายของการที่ทรง
พระราชนิพนธ์เรื่องไกรทองนั้นนอกจากจะเป็นเพราะต้องการของต้นทรงไว้แล้วยังมีค่ากลอน
ตำนานเรื่องพระราชนิพนธ์ให้เห็นได้อีกด้วย แต่เข้าใจกันว่ากลอนตำนานนี้แต่งใน
รัชกาลที่ ๓ ขอคัดมาฉะเพาะตอนที่กล่าวถึงความมุ่งหมายซึ่งมีอยู่ว่า

“ทรงประดิษฐ์คิดได้ให้เป็นกลอน

ไว้ดำเนินเล่นนครอนจรี

แต่ก่อนเก่าได้เคยเป็นนิจ

บำรุงจิตรชาวประชาราษฎร

ถ้าท่านชอบ “วงวรรณคดี” ในภาษาไทย.

เชิญท่านอ่าน STANDARD ในภาษาอังกฤษ

เพราะเป็นหนังสือรสเดียวกัน

อ่าน “วงวรรณคดี” ทุกเดือน

อ่าน STANDARD ทุกวันเสาร์

บอกรับได้ที่ ๗๗ ถนนพระราม ๕ โทร. ๒๑๓๗๘

ในพระนคร

เดือนละ ๑๒ บาท ๖ เดือน ๖๐ บาท

ต่างจังหวัด

เดือนละ ๒๐ บาท ๖ เดือน ๑๐๐ บาท

ต่างประเทศ

ตกลงพิเศษกับผู้จัดการ

เมฆุต

ของ รัตนกว กาดิศาสตร์

ส. ณ อยุธยา

คำนำ

เรื่อง “เมฆุต” เป็นวรรณกรรมสันสกฤตเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของรัตนกว กาดิศาสตร์ได้แต่งขึ้น ได้มีผู้แปลจากต้นฉบับภาษาสันสกฤตออกเป็นภาษาอื่นแล้วหลายภาษา ส่วนในภาษาไทยนั้นยังไม่มี การที่ได้คิดแปลและประพันธ์เรื่องเมฆุตให้เป็นภาษาไทยนี้เพราะพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าชานันต์ศุภรางค์และได้ทรงเป็นภาระจัดทำต้นฉบับภาษาสันสกฤต ภาษาอังกฤษ พร้อมด้วยคำอธิบายให้ กับยังได้ทรงอธิบายข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นหลายอย่างหลายประการ การที่คิดประพันธ์ขึ้นเป็นโคลงต้นแทนที่จะเป็นรูปฉันทลักษณ์เหมือนเดิมนี้ก็เนื่องมาจากพระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงชี้ทางให้ ทรงอ้างว่าการที่จะเขียนภาษาไทยให้เข้ากับฉันทลักษณ์ของกาดิศาสตร์นี้ เดี๋ยวเข้ากันไม่ได้สนิทแนบเนียน ถ้าเป็นโคลงต้นจะเหมาะสมมาก ในการแปลและประพันธ์เรื่องเมฆุตนี้ ได้สอบถาม กับต้น ฉบับภาษาสันสกฤตและอังกฤษหลายฉบับด้วยกัน ได้พยายามที่จะให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับภาษาสันสกฤตอย่างที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ตามศัพท์บัญญัติที่มีอยู่ อนึ่งเนื่องด้วยมีข้อความที่จะต้องอธิบายประกอบอยู่หลายตอนจึงได้ทำคำอธิบายแทรกไว้ด้วย เพื่อให้ความสละสลวยแก่ผู้ไม่ใจในการศึกษา

ส. ณ อยุธยา

ศรีวิสุทธิการิยะ พระบรมรัตนดาม ประณามหัตถ์ นมัสการคุณ พระการุณ
 ธรรมิคร กรานโมพิศกฤตยชาติ คุณชนนีนชนก คุณครูปกกระหม่อม ย่อมบริรักษ์
 พัทธกษัตริ์ คุระประพันธ์นทพากย์ แปลงวรจากยรัตนกวี กาดิทธาอันเอก "เมฆุต"
 ภาษา ขอบัญญาภาว ขอสวดดัมมกถ ขอมถดัมมกถ ขอบันนิจิจิตววรรณ บันเทิง
 โสตรยามลัมภ์ แดงดงเกียรติ กวินเทอญ ยินชวคินฟ้าฟ้า ชื่อไกล

แสดงปางยักษ ^๑ หนึ่งผู้	ทรมาน ทุกขรา
จอมอสูรไฟศรพน ^๒	สาปได้
กำหนดหนึ่งพรหมภาค	เกียรติยศ
เหตุละกิจท้าว ^๓ ให้	เลื่อมเลียม
จากเหยาจากยอช ^๔	ชายา
สถิตรามคิ ^๕ เพ็ญ	ชกฮาว
มีพฤษรม ^๖ ชาวา	อันศักดิ์ ดิทธินอ
เพราะธิดาไท่ท้าว	ชนก ^๖ ตรง

๑. ยักษ - บริวารของท้าวฤเวธอยู่ในจำพวกอสูร คนกลัวและนับถือ พวกอุปสรรค บาง
 โองาสยักษ^๑และชั่วร้าย แต่โดยทั่วไปนิสสัยไม่เป็นอันตรายแก่ผู้ใด เพศหญิงเรียก ยักษิ ยักษิณี

๒. ไฟศรพน - ฤเวธหรือเวสสวัณ โลกบาลประจำทิศอุดร เป็นเจ้าแห่งทรัพย์วิเศษเกื้ออย่าง
 (ดูในสัมทานพ) มีหน้าที่ใน Hindu Mythology เหมือน Plutus ของกรีก ครองเมืองอยู่
 ที่เขาโอลิมปัสชื่อ ออลกา มีสามขา มีพื้นแปดขี

๓. เหตุละกิจท้าวให้ เลื่อมเลียม ยักษในเรื่องนี้เป็นทวารบาลแห่งอุทยานของท้าวฤเวธ ละทั้ง
 หน้าที่ปล่อยให้ช้างเอราวัณเข้ามาทำลายสระบัวทองของท้าวฤเวธ ๆ โกรธจึงสาปแล้วเนรเทศให้ไป
 อยู่ป่าที่รามคิ^๕แต่ผู้ใดชวหนึ่งปี

๔. รามคิ ภูเขายู่เหนือมาลปุระ Nagpore ว่าเป็นเขาที่พระรามบุษ มีสถานที่บูชาพระราม
 มีคนไปไหว้ในเทศกาล

๕. พฤษรม นมร (Elaeocarpus) ต้นคูนเป็นไม้ร่มอยู่เสมอ

๖. ธิดาท้าวชนก สีดา

กรรมชัตตพัตตพราณ้อง	นานวัน เดือนแดง
ทรงโคตรกพาทรงโถม	ซุบเคี้ยว
กรเปิดอัยเปตาดุพรณ	วลัยร่วง ^๑ หลุดเอ๋ย
ผอมผ่ายเพราะเราร้อง	เรยกนาง
ทิวากาตแรกเข้า	อาษา - สมมาต ^๒ นา
อตุรพิศนภางค์เพดิน	พิหาคีห้อง
มองดหม่มเมฆา	คลุมยอค เขาเย
กนตหงรูปข้างจ้อง	จวกดิน ^๓
ยื่นพินิจเนตรทอดเบอง	พลาหก โพนเฝ้า
รตวันนราวดเกตก ^๔	กตินกต่า
คาดแต่ครนคณงอก	อวดสวาท
ฝนโคตรกนาหนากต่น	กตาวคำ
“ ยามยदनภากาศพ้อง	พบพิศตร เมฆเอ๋ย
ผู้ชราดักกรต	รุ่มเร้า
ผู้ทักขเพราะพัตตวั	พรากถน ฐานนอ
จกกระตั้นนอของเหินา	ฟ้างโต ”

๑. วลัยร่วง หลุดเอ๋ย เป็นความนิยมของกวีฮินดูสมัยเก่า มักพรรณนาความทุกข์โศกของตัวละครในเรื่องว่า ซุบผอมจนก้ำโลแหลม และมักกล่าวกันบ่อย ๆ เช่นในเรื่องสกุณฑลาจะบับสันสกุณฑลท้าวหุชันต์โศกถึงนางสกุณฑลา ขบหน้าลงบนท่อนแขนร้องไห้ทุกวันน้ำตาเประก่าโลมือจนสีหมองคล้ำ

๒. อาษาฒมาส อาสาพหมาส กลางเดือน มิถุนายน ถึงกลางเดือน กรกฎาคม เป็นต้นฤดูฝนของอินเดีย

๓. จวกดิน รูปข้างประลองกำแพงหรือเนินดิน ใน Purana Sarvaswa ว่าเมฆมักมีรูปลักษณะมองดูเหมือนควาย หมูหรือช้าง ฯลฯ

๔. เกตก ไม่คอกจำพวกล้ำเจียก การเกิด (Padanus)

พิรุณระเหยกดินไธ	เกือบนภัส - มาดแม่
ถวิลนุชชยอกยาใจ	อยู่ห้อง
จักกรมทกษเทวษอด	อกร่า ห่าพี
วานเมฆต้อนองน้อย	ชาวเวียน
พจนจิตชนดาเขอน	โษษฐ์ออก ธรรมแด
ทกเมฆทกษเกรียมววย	ว่างเคว้า
“เมฆเขยโปรดรับดอก	กุดชะ ^๒ นเทอญ
เป็นมิตรพลัดเจ้า	ถวาย”

๑. นภัสมาส กรกฏาคมถึงสิงหาคม อยู่ในต้นฤดูฝนเป็นฤดูที่หนุ่มสาวและกวีอินเคือชื่นชมเหมือนฤดูฝนของไทยและฤดูใบไม้ผลิ (spring) ของฝรั่ง

๒. กุดชะ ใบกหลวง (Wrightea Antidysenterica)

มีต่อ

ตรวจโชคชะตาของท่านทางไปรษณีย์

ถ้าท่านประสงค์จะตรวจโชคชะตาของท่านแล้ว ขอท่านได้ติดต่อกับตู้ไปรษณีย์เลขที่ ๒๐๕ โปรดบอกเวลา, วัน, เดือน, ปีเกิดของท่านมาให้ชัดเจน ตู้ไปรษณีย์เลขที่ ๒๐๕ รับปรึกษาเรื่องโชคชะตาของท่านเสมอ โปรดติดค่อ รากาย่อมเยาว์

อัตราค่าตรวจโชคชะตา

ค่าผูกดวงชาตา

๕.๐๐ บาท

ค่าพยากรณ์

๕.๐๐ บาท

โปรดติดต่อกับตู้ไปรษณีย์ที่ ๒๐๕ เพื่อตรวจโชคชะตาของท่าน ท่านจะได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ

ของขวัญวรรณคดี

ประมุขวรรณรักษ์

แม่ไร่กว๊าย หังชาติ เจียวพ่อ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์เตือนคนไทยในด้าน
การกว๊ายว่า

ดูรากดุมครุเชื้อ
อันชาติรุ่งเรืองฉาย
แม่ไร่กว๊าย
เขาจะเขาะเด่นแม่

ชาติชาย ไทยเฮย
นิคไท
หังชาติ เจียวพ่อ
หมดผู้รุต

พระราชนิพนธ์พระนถ

นักนิราศคู่สำคัญ สุนทรภู่กับนายนิพนธ์อินเป็นนักนิราศสำคัญด้วยกันทั้งคู่ใน
รัชกาลที่ ๒ แต่มีข้อควรตั้งเกตุว่าต่างกันอย่างตรงข้ามด้วยประการทั้งปวง นายนิพนธ์
อินนิยมแต่งนิราศเป็นโคลง สุนทรภู่นิยมแต่งเป็นกลอน สุนทรภู่แต่งอย่างเปิดเผย
ความจริงหมด เมื่อก่อนจรรย์ไฉ่ถ้วนไม้บดบัง แต่นายนิพนธ์อินแต่งนิราศ
โดยไม่ยอมเปิดเผยอะไรมากนัก แม้แต่ชื่อเมื่อก่อนไม่ยอมบอกไว้ในนิราศชั้นเยี่ยมของตน
(นิราศนรินทร์) ผลทางประวัติวรรณคดีเรารู้เรื่องของสุนทรอย่างมากมาย แต่เรา
รู้เรื่องของนรินทร์เพียงเล็กน้อย

บาลชัคกับเจ้าหญิง บาลชัคนักเขียนเอกของฝรั่งเศสได้เจ้าหญิงองค์หนึ่ง
เป็นเมียอย่างแปดกปดาด เรื่องมีว่าเมื่อบาลชัคเข้าไปอยู่ในห้องที่โรงแรมแห่งหนึ่ง
ในสวิสเซอร์แลนด์ เผอิญเข้าไปอยู่ในห้องที่เจ้าหญิงอันดั๊กกับเจ้าชายสวามี่ของเธอ

เพิ่งจากไปประเดี๋ยวเดียว เจ้าหญิงองค์นั้นก็กลับเข้ามาในห้องนั้นอีก เธอบอกว่าฉัน
หนังสือซึ่งเขียนโดยบาดซัคไว้ในห้องนั้นเล่มหนึ่ง และบอกด้วยว่าเธอไปรงงานของ
นักประพันธ์คนนั้นมาก ต่อจากนั้นมาเจ้าหญิงก็คบกับบาดซัคได้ติดต่อกัน โดยทางจดหมาย
เกี่ยวกับวรรณคดีตลอดมาเป็นเวลา ๓ ปี ครึ่งสุดท้ายเจ้าหญิงแจ้งให้บาดซัคทราบว่า
ความฝันของเธอฝันพระชนม์ทรงขอให้บาดซัคไปหา บาดซัคก็ไปและได้เจ้าหญิงองค์นั้น
เป็นเมีย

นักปราชญ์เกี่ยวกับผู้หญิง เท่ากันว่านิเวศน์ปราชญ์ใหญ่ในวงวิทยาศาสตร์
คนหนึ่งไม่ประดีประสาในเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิง ถึงกระนั้นก็ตาม ครึ่งหนึ่งเขาเกิดสุภาพ
สตรีคนหนึ่งด้วยความดีด้วยอย่างประปราย นิเวศน์เผด็จไปเขาใช้หัวแม่มือของสุภาพ
สตรีคนนั้นเป็นทิวาบุหรืที่เขาดูเวลาไปเที่ยว การเกิดพาราตย์ของปราชญ์วิทยา
ศาสตร์ก็ยุติลงทันที

รัฐบุรุษอังกฤษนิยมวรรณคดีมากที่สุด รัฐบุรุษอังกฤษส่วนมากมีรสนิยม
ในวรรณคดี เซอร์โรเบิร์ตวอลโปลนายกรัฐมนตรีอังกฤษคนแรก จิดเลียมบัตต์ นายก
รัฐมนตรีอายุ ๒๕ ปี ที่มีชื่อเสียง ลอร์ดคาร์บับและท่านแกดดส์โตน นายกรัฐมนตรี
เรื่องนามตัวนี้ใช้วรรณคดีเป็น วิชาฝึกสมอง และศึกษาโลกและชีวิตจากวรรณคดีเป็น
สำคัญ ท่านเอิร์ลบอดดิงและท่านแอน โทนีโอเตนต่างนิยมวรรณคดีอย่างชีวิตจิตใจ
ทั้งนั้น

ความพาลพวมในฐานะกวีของเจ้าคุณตรัง พระยาตรังกวีสำคัญคนหนึ่ง
ในรัชกาลที่ ๒ นั้น กล่าวกันว่า มีมิตรพิเศษอยู่คนหนึ่งว่า “ตรังเคยทอดคานิมน
มาเกิด” ดูเหมือนว่าเจ้าคุณผู้นี้ได้ไปช่วยขงการผู้หนึ่ง สัมเป็นกวีโดยแท้

คำของ Disraeli แม้การวิจารณ์หนังสือจะเป็นศิลปะส่วนหนึ่งของวรรณคดี
โลกก็ตาม แต่ท่าน Disraeli ได้เคยประณามนักวิจารณ์ไว้ว่า “ท่านรู้ใหม่ว่า
นักวิจารณ์คือใคร? คือคนที่เหตุมารแล้วในวรรณคดีและคิดอะไรได้” และท่าน
ผู้น้องพูดถึงผู้แต่งหนังสือที่เบียดเบียนคนดังเกิดขอหนังสือว่า “ผู้แต่งที่พูดถึงหนังสือของตน
เองนั้นดูเหมือนเท่ากับแม่ที่พูดถึงลูกของตนเอง” ข้าพเจ้าเข้าใจว่า Disraeli หมายถึง
ถึงลูกสาวมากกว่าลูกชาย!

สุนทรภู่เทียบเช็กสเปียร์ เช็กสเปียร์ก็เอกลักษณะว่า Cowards die
many times before their death - Julius Caesar สุนทรภู่ก็เอกลักษณะว่า
“สิ้นแผ่นดินบันเกล้ามาเปล้าออก นาคาคกายน้อยคงรอยหน” นิราศพระประทมน

ท่านทริกวรรณคดี

ถ้าท่านขาดหนังสือวรรณคดีเล่มใด ขอได้โปรดส่งชื่อโดยครั้งที่ ๓๗๗
ชื่อยพณานาค ถนนเพชรบุรี จังหวัดพระนคร

ชุดวางวรรณคดี

หนังสือวรรณคดี ตั้งแต่เล่ม ๑ ถึงเล่ม ๖ มีเหลือครบชุดอีกเล็กน้อย
ท่านจะซื้อได้ด้วยราคา ๒๔ บาท (รวมทั้งค่าส่งด้วย)
ท่านรักหนังสือของมิ่งวรรณคดีครบชุด

๖๕๕ หนังสือเรื่องพระร่วง

พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราวงษาภาพ

“ประจักษ์”

ในการพระราชกุศล ๕๐ วันพระบรมศพสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์หนังสือเรื่องพระร่วงพระราชทาน หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือขนาด ๘ หน้ายก มี ๓๘ หน้า ผู้ทรงพระนิพนธ์คือสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราวงษาภาพ พิมพ์โรงพิมพ์พระจันทร์ ในความอำนวยการของกรมศิลปากร

หนังสือเรื่องพระร่วงนี้เป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาติไทยในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ประวัติศาสตร์ของชาติไทยในสมัยกรุงสุโขทัยนั้นเป็นตอนที่มหัศจรรย์และน่าสนใจยิ่ง เพราะหนังสือเจ้าพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงออกให้ด้วยความชัดเจนได้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราวงษาภาพได้ทรงพากเพียรพยายามค้นคว้าหาหลักฐานจากที่ต่าง ๆ มายืนยันประกอบข้อสันนิษฐานของพระองค์ท่านประกอบเป็นเรื่องราวอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ทางพงศาวดารได้ดียิ่งขึ้น ความจริงเรื่องพระร่วงนี้ได้เคยทรงพระนิพนธ์ไว้แล้วครั้งหนึ่งแล้ว ในหนังสือ “อธิบายพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา กับคำอธิบายของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราวงษาภาพ” ตอนที่ด้วย “ประวัติของราชอาณาจักรสุโขทัย” หน้า ๘๕ ถึง ๑๐๓ แต่เป็นคำอธิบายประกอบพระราชพงศาวดารหาได้ทรงได้เป็นท่านองนิทานโบราณคดีเช่นเรื่องพระร่วงที่กล่าวถึงนี้ไม่ เรื่องพระร่วงนี้ทรงขยายความและทำ

การค้นคว้าคืบจากที่ได้ทรงไว้แล้ว นับเป็นอุปกรณสำคัญในการศึกษาพงศาวดารของชาติตอนสำคัญอีกตอนหนึ่งด้วย

ทรงเริ่มเล่าถึงคำว่า “พระร่วง” ว่าเป็นพระนามพระเจ้าแผ่นดินพระองค์หนึ่งที่มัญญูญาณิหารมากยิ่งกว่าพระเจ้าแผ่นดินที่ครองเมืองไทยมาแต่ก่อน ทรงอ้างถึง “ถนนพระร่วง” “หนังสือไตรภูมิพระร่วง” และ “สุภาษิตพระร่วง” จนชั้นที่สุดขอเรื่อรบไทยที่ไทยชนะหลังว่า “เรื่อพระร่วง”

ได้ทรงยก “หนังสือพงศาวดารเหนือ” มาอ้างถึงเรื่องพระร่วงสองเรื่องด้วยกัน คือเรื่อง “อรุณราชกุมาร” เรื่องหนึ่ง และเรื่อง “พระร่วงด้วยน้ำ” อีกเรื่องหนึ่ง ทั้งสองเรื่องเป็นการแสดงถึงอิทธิพลของ “พระร่วง” ในเรื่องแรกสรุปรวมได้ความว่า พระร่วงเป็นเชลยมนุษย์กับนาคระคนกัน และเป็นวงศ์กษัตริย์วงศ์ทริภูมิชัยในตำนาน ในเรื่องหลังว่าเป็นลูกราชกุมารชาวเมืองตะไคว้ ได้ดีเพราะเกิดเป็นมัญญู เมื่อทรงเล่าเรื่องแล้วก็ทรงเปรียบเทียบพิจารณาหาเหตุและผลจากที่ต่าง ๆ มาจากศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงบ้าง จารึกกรุงสุโขทัยอื่น ๆ บ้าง จากหนังสือราชราชนิพนธ์บ้าง พงศาวดารโยนกบ้าง ตำนานพระพุทธเจ้าสิบองค์บ้าง ฯลฯ แล้วทรงมีมติว่า “พระร่วง” คงเป็นพระเจ้าแผ่นดินที่ครองกรุงสุโขทัยพระองค์ใดพระองค์หนึ่งใน ๕ พระองค์ ทรงอ่านภาพเลิศล้ำ และใน “ตอนอธิบายเรื่องพระร่วง” ได้ทรงสันนิษฐานว่า “พระร่วง” เป็นพระนามที่คนทั้งหลายชอบเรียกกันมาแต่โบราณกาล “คงเป็นเพราะพระเจ้ารามคำแหงทรงพระนามเดิมว่าร่วง” ก็ยังได้ทรงอ้างหนังสือเก่า มีหนังสือพงศาวดารเชียงใหม่นั้นเป็นต้นเป็นเครื่องประกอบคำอธิบาย

ในตอนเดียวกันนี้ได้ทรงพิจารณาดังพงศาวดารของเมืองสุโขทัยตั้งแต่รัชกาลพระเจ้าศรีอินทราทิตย์มาโดยตลอด ได้ทรงยกย่องพระเกียรติคุณความดีของพระเจ้า

รามคำแหงด้วยเหตุผลและหลักฐานอย่างน่าฟัง และได้ทรงสรรเสริญราชกรณในการ
บำรุงพระศาสนาของพระเจ้าอโศกไทยหรือ “ลัทธิ” ที่เรียกกันว่าพระมหาธรรมราชา
กับทรงตั้งนิมิตฐานว่าเป็นองค์เดียวกับพระเจ้าศรีธรรมไตรปิฎกผู้สร้างพระพุทธชินราช
กับพระพุทธชินศรีได้ทรงอธิบายถึงเหตุที่พระบรมราชาธิราช (พังง) ทรงยกทัพไปได้
เมืองสุโขทัยได้ และทรงวินิจฉัยถึงเหตุที่มีได้เอากรุงสุโขทัยเป็นเมืองขึ้นไว้สองสถาน ๆ
ที่หนึ่งว่ากรุงสุโขทัยหาได้พ่ายแพ้อย่างราบคาบไม่ สถานที่สองว่าเกรงจะเกิดความ
กระด้างกระเดื่องด้วยกษัตริย์ต่างวงศ์จะไปปกครอง ในตอนสุดท้ายได้ทรงอธิบายถึง
การเกยวดยังโดยทางอภิเษกสมรสระหว่างราชวงศ์พระร่วงกับราชวงศ์พระเจ้าอู่ทองไว้
อย่างน่าฟัง และเมื่อกรุงสุโขทัยกับกรุงศรีอยุธยาพร้อมวงศ์เป็นวงศ์เดียวกันแล้วอาณา
จักรศรีอยุธยาก็เป็นอาณาจักรสำคัญเหลืออยู่เพียงอาณาจักรเดียว

นอกจากเรื่องแล้วกรมศิลปากรได้ทำคำนำอธิบายข้อความควรรู้ไว้ในตอนต้น
พร้อมทั้งสารบัญเรื่องอย่างละเอียดอีกด้วย หนังสือฉบับพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
อานันทมหิดลทรงเครื่องยศจอมพลทหารบกอยู่ต้นเดิม กับมีรูปภาพประกอบเรื่องอีก
คือภาพศิลาจารึกอักษรไทย พระพุทธชินราชเมืองพิษณุโลกและวัดเจ็ดยักษ์เจ็ดแถวที่
ประดิษฐานพระอัฐิธาตุพระราชนวงศ์สุโขทัยด้วย.

“วงวรรณคดี” ออกทุกเดือน

เชิญอ่านวงวรรณคดี

หนังสือเรื่อง A HISTORY OF THE ORIENT

ของ STEIGER - BEYER - BENITEZ

วิศิษฐ์

ความจริงเรื่องราวของตะวันออกเป็นเรื่องราวที่ยาวมาก หากแต่หนังสือที่เป็นหลักฐานที่ผู้จริงเห็นจริงเขียนมอญน้อย เพราะชาติผู้ศึกษาและรวบรวมเรื่องดังกล่าวไว้อย่างละเอียดละออ ยิ่งถ้าหากเรื่องราวของเมืองไทยด้วยแล้วผู้รู้ความแม่นยำผู้พยายามเขียนแต่ก็มีผลพลาดอยู่บ้าง

หนังสือเล่มนี้มาจากการนิพนธ์ในวงวรรณคดีเล่มชื่อ "A History of the Orient" เป็นหนังสือขนาดเล็กพิมพ์ด้วยกระดาษสี ขนาด ๘ หน้า กว้าง ๕๗๐ หน้า มีรูปภาพและแผนที่ประกอบมาก ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ล้วนเป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยทั้งนั้น และได้ร่วมมือกันแต่งความตามารถในการเขียนเป็นอย่างดี ศาสตราจารย์เหล่านี้คือ ศาสตราจารย์ G. Nye Steiger เป็นศาสตราจารย์ผู้ช่วยในวิชาประวัติศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก บอสตัน เดิมเป็นศาสตราจารย์สอนวิชาประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นที่เซียงไฮ้ ศาสตราจารย์ H. Otley Beyer ผู้ชำนาญในทางศึกษาดังกล่าวของมนุษยสมัยโบราณและนักสังคมวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฟิลาเดเฟีย เมืองเพนซิลวาเนีย และศาสตราจารย์ Conrado Benitez ซึ่งเคยเป็นคณบดีในมหาวิทยาลัยฟิลาเดเฟีย ออกผู้หนึ่ง

ศาสตราจารย์ทั้งสามที่ได้กล่าวนามมาแล้วนี้ ได้พยายามค้นคว้าหาหลักฐานรวบรวมเรื่องราวของประเทศต่าง ๆ ในตะวันออกกันจนได้เป็นหนังสืออ่านง่ายเล่มดังกล่าวแล้ว และได้ทำบัญชีรายชื่อที่มาของเรื่องต่าง ๆ ไว้ในท้ายเรื่องนั้น ๆ ด้วย นับ

ทำให้ความสะดอกแก่ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง หนังสือเล่มนี้ได้บรรยายถึงรากฐานแห่งอารยธรรมของอินเดียและจีนอันเป็นแหล่งสำคัญแห่งใหญ่ แต่สำหรับที่จะนำมากล่าวถึงนั้นจะได้พูดถึงเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเมืองไทยและดินแดนอันเป็นที่ตั้งของประเทศไทยฉบับตน

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นภาคใหญ่ ๆ ได้ ๕ ภาค เริ่มด้วยอารยธรรมขั้นต้นของชาวตะวันตก ความเจริญก้าวหน้าในทางวัฒนธรรมและกำเนิดของอาณาจักรใหญ่ ๆ การแผ่ขยายของอาณาจักรต่าง ๆ ตลอดจนความเสื่อมโทรมของอาณาจักรนั้น ๆ เรื่องการแผ่อิทธิพลของชาวยุโรปและความเจริญรุ่งเรือง ตลอดจนการค้าขายอิทธิพลของการแผ่ขยายของชาวตะวันตก ทุก ๆ ภาคล้วนบรรยายได้ด้วยถ้อยคำง่าย ๆ สั้น ๆ อย่างน่าสนใจ

สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับไทยเรานั้นเริ่มด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชากรที่อาศัยอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีนและคาบสมุทรมาลายูในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งคัดลอกมาจากหนังสือ Malay - The Straits Settlements and the Federated and Unfederated Malay States ของ R.O. Winstedt. เป็นส่วนใหญ่ ในเรื่องประชากรพลเมืองที่อาศัยอยู่ในดินแดนอันเป็นที่ตั้งประเทศเรานั้นกล่าวไว้ว่าเดิมทีเดียวน่าจะเป็นพวกคนแคระซึ่งเป็นคนเก่าแก่ที่สุดในบริเวณนี้ และยังมีเหลืออยู่บ้างตามเกาะที่โดดเดี่ยวในท้องทะเล ถัดจากพวกนั้นมาก็คือพวกที่เรียกกันว่าอินโดเนเซียซึ่งมีอยู่ทั่วไป และก็ได้ปะปนกับพวกมอญโกเดียซึ่งเป็นส่วนมากในชั้นหลังนี้ พวกสำคัญอีกพวกหนึ่งก็คือพวกเชื้อชาติมอญโกเดียซึ่งอพยพลงมาทางใต้ ในคาบสมุทรอินโดจีน แผ่ขยายลงไปตามหมู่เกาะมาลายู และคืบหน้าเข้าไปทางเอเชียตอนกลาง ในหนังสือนี้ได้แยกประเภทของคนทั้งสามพวกนี้ไว้ด้วยว่า พวกคนแคระนั้น ตัวเตี้ยสูงไม่เกินห้าฟุต พวกอินโดเนเซียเป็นพวกที่สูงที่สุด และพวกเชื้อมอญโกเดียอยู่ในขนาดกลาง

พวกคนแคระนึ่งแยกออกไปได้เป็นสามพวกคือ พวกททหงศวเคย ผิดา
ผมหัก เคยวนเรียกกันว่าพวกเนกริโต ซึ่งไม่มีปัญหาเลยว่าจะต้องมีเทือกเขาเหล่า
กอดเดียวกันกับพวกนิโกรแท้ พวกที่สองผมหักค่อนข้างบางหยกนัยคล้าย ๆ กับพวกพน
เมืองของฮอดส์เครเดย์ เรียกว่าพวกฮอดส์ครดอยด์ พวกที่สามผมน้อย ศีรษะกลม ไม่มี
ขนตามตัว ผิด้านาคาลคล้าย ๆ กับพวกมองโกล เรียกกันว่าพวก โปรโต-มาเด

พวกอินโดเนเซียนและพวกมลายู พวกอินโดเนเซียนนั้นเดิมทีเป็นคนพวก
หนึ่ง สูง ผิวก่อนข้างขาว แต่ในภายหลังมาปะปนกับพวกมองโกลที่มีผิวดำกว่าและ
แผ่ขยายลงมาทั่วแหลมมลายู ที่เรียกกันว่าพวกมลายู เนื่องด้วยพวกมองโกลแผ่
ขยายลงมาเองเป็นเหตุให้พวกอินโดเนเซียนและมลายูปนกันจนแยกเกือบไม่ได้

ส่วนพวกมองโกลนั้น โดยมากอยู่ในตอนกลางและทางบริเวณลุ่มแม่น้ำใหญ่ๆ
ส่วนมากอาศัยอยู่ในแหลมอินโดจีนและประเทศพม่า (หมายถึงไทยด้วย) พวกนี้
กล่าวว่า เป็นพวกเลือดผสม

เมื่อกล่าวถึงวัฒนธรรมของดินแดน แถบคาบสมุทรอินโดจีนและคาบสมุทร
มลายูนกได้กล่าวถึงอารยธรรมที่ได้รับจากอินเดียภาคใต้ ซึ่งมีเรื่องราวของพวกปาดระ
เป็นสำคัญ หนังสือหนึ่งกล่าวว่าพวกปาดระได้แผ่ขยายออกมาตั้งถิ่นฐานลงถึงท่าแห่งคือ
ทกรุงัมพูชา ทางตอนใต้ของคาบสมุทรมลายูในบริเวณลุ่มแม่น้ำพาเลมบังในเกาะ
สุมาตรา ในภาคกลางของเกาะชวา และในตอนตะวันออกของเกาะบอร์เนโอ กับกล่าว
ว่าพวกนี้คงจะได้มาตั้งเมืองฮอกซันที่ไทรบุรีสักแห่งหนึ่ง นอกจากพวกปาดระแล้วยัง
ได้กล่าวถึงการตั้งอาณาจักรจัมปาทางชายทะเลตะวันออกของประเทศไทยในปัจจุบัน
ที่เรียกกันว่าอาณาจักรปาณทุรังด้วย กับกล่าวถึงการแข่งขันระหว่างศาสนา
พราหมณ์และพุทธศาสนาในอาณาจักรเขมรปัจจุบัน ซึ่งปรากฏหลักฐานอยู่ในปราสาท
หินอันเลื่องชื่อในแคว้น

เมื่อบรรยายถึงเชื้อชาติของประชากรที่อาศัยอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน อันเป็นที่
ตั้งประเทศไทยเราในได้กล่าวถึงชาติมอญ—เขมรว่าเป็นพวกที่เก่าแก่ที่สุดพวกหนึ่ง แต่
ก็เป็นพวกที่ได้อพยพเข้ามาจากอินเดีย หรือมีถิ่นกำเนิดจากเมืองออกของพวกปาดระพวก
ใดพวกหนึ่ง พระเจ้าแผ่นดินพระองค์แรกที่ปรากฏชื่อในเรื่องราชนิพนธ์ คือ โกทัตตย
กษัตริย์แห่งอาณาจักรฟูนาน ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นอาณาจักรจัมปา และใช้ชื่อราช
วงศ์ว่า “จรมัน” อันเป็นชื่อของพวกปาดระและเชื้อสายของกษัตริย์ทางแถบนี้
เนื่องมาจากโกทัตตยนิพนธ์ นอกจากนั้นกล่าวถึงเรื่องราวของพระเจ้าชัยวรมัน ผู้เริ่มสร้าง
นครวัด และพระยาลิขิตวรมัน ฯลฯ ตลอดจนเรื่องราวอื่นๆ ของกษัตริย์แห่งกรุงกัมพูชา

ตอนที่กล่าวถึงวัฒนธรรมของอาณาจักรศรีวิชัย ได้กล่าวถึงการแผ่ขยายของ
พระพุทธศาสนาเข้าไปยังเกาะสุมาตราและแหลมมลายูด้วย ในตอนที่กล่าวถึงเรื่อง
ราวของอาณาจักรศรีวิชัยก็ได้บรรยายไว้อย่างน่าสนใจ ได้แสดงแผนที่ของจักรวรรดิศรี
วิชัยโดยพิสดาร แผนที่นั้นแสดงให้เห็นว่าเมืองพาเตมบังเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรน
ามิหมู่เกาะลังกา สุมาตรา ชวา บอนโอ เซเลเบต โมลุกัด พิลิปปินส์ ไต้หวัน และ
ไต้หวัน พร้อมทั้งคาบสมุทรมลายูอยู่ในเขตของการแผ่ขยาย ได้บรรยายถึงการแพร่
พระพุทธศาสนาในอาณาจักรนามิหมู่เกาะ ชวา หนังสือสำคัญที่ใช้ในการค้นคว้า
เรื่องราวตอนนั้น คือ Java: The Garden of the East ของ E.R. Scidmore และ
หนังสือ Tuopicas Holland ของ H. A. Van C. Topchiana. เป็นส่วนใหญ
ในเรื่องการติดต่อระหว่างพวกอาหรับกับตะวันออกไกลก็ได้กล่าวไว้อย่างน่าสนใจพร้อมด้วย
แผนที่ประกอบการเดินทางโดยพิสดาร

ในตอนที่กล่าวถึงการติดต่อระหว่างประเทศจีนกับคาบสมุทรมลายู ได้เล่า
ถึงเรื่องการเดินเรือจากเมืองจีนมาอินเดียและเลยไปถึงอาหรับ การบรรยายในตอนนั้น

ได้แต่งไว้พร้อมด้วยแผนที่ กับมีจดหมายเหตุของหลวงจันทาเหินซึ่งเดินทางไป
อินเดียและกลับโดยทางเรือโดยผ่านเกาะลังกาและสุมาตรา กับเรื่องของหลวงจัน
หัดเจียงซึ่งตั้งเรือมายังอาณาจักรศรีวิชัยจากเมืองกวางตุ้ง ทั้งสองเรื่องนั้นแม้จะกล่าว
ไว้โดยย่อก็น่าสนใจ นอกจากนี้ยังได้อธิบายถึงการแผ่ขยายของศาสนาอิสลามขึ้นมา
ยังแหลมมลายูและบริเวณหมู่เกาะอินเดียตะวันออกอีกด้วย เรื่องการเกี่ยวข้องกับประ
เทศ์ญี่ปุ่นและเปอร์เซียซึ่งเป็นชาวยุโรปพวกแรกๆ ที่มีบันทึกไว้กระทั่งสมัยที่พวก
คริสตังกุซ และฝรั่งเชื้อสายยิวหนีพลออกมาทางตะวันออกไกลกับบรรยายไว้อย่างน่าฟัง

สำหรับเรื่องประเทศไทยโดยละเอียดนั้นเริ่มตั้งแต่เรื่องของเจ้าพระยาวิชาเยน
สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นต้นมา โดยกล่าวว่าเป็นสมัยที่สำคัญอย่างยิ่ง
หนังสือนี้ได้อ้างถึงสัมพันธไมตรีอันแน่นแฟ้นระหว่างไทยกับฝรั่งเศสแห่งราชสำนัก
พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ และชี้ให้เห็นด้วยว่าการที่ฝรั่งเศสเข้าเกี่ยวข้องกับไทยในครั้งนั้น
ก็เนื่องจากการปรารถนาที่จะสถาปนาจักรวรรดิฝรั่งเศสขึ้นในราชอาณาจักรไทยเป็น
ศูนย์กลางของการแผ่ขยายออกไปในดินแดนสมุทรอินโดจีนนี้ ฝรั่งเศสได้ดำเนินการ
โดยส่งทหาร ๓,๕๐๐ คน พร้อมด้วยเรือรบ ๖ ลำมายังเมืองไทย พร้อมกันนี้ได้พยายาม
ที่จะแปลงให้สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเชื่อว่าศฤงคารศักดิ์สิทธิ์ แต่เนื่องด้วยความ
กลัวว่าเหตุการณ์บ้านเมืองจะดำเนินไปในทางที่ไม่ดีแก่ประเทศจึงมีการปลุบตักเตือน
ตามทปรากฎในหนังสือนี้ว่าเมื่อเกิดการปลุบตักเตือนแล้วสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
ก็ต้องออกจากราชบัลลังก์ เจ้าพระยาวิชาเยนทร์ก็ถูกฆ่าตาย ทหารฝรั่งเศสก็ถูกขับไล่
ออกไปหมดสิ้น ความที่กล่าวในตอนนี้มีผลพาดคืบพระราชนิพนธ์พงศาวดารอยู่บ้าง การ
ค้นคว้าเรื่องเมืองไทยนี้ได้อย่างนี้ได้จากหนังสือ From Bangkok to Bombay

หนังสือเล่มนี้ได้อธิบายถึงเหตุการณ์ภายหลังแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์ว่า เมื่อพวกปฏิวัติได้ราชบัลลังก์ก็มีการบ้านเมืองก็ดำเนินไปในทางที่ไม่เป็นปกติสุขเริ่มด้วยการอ่อนแอ คักในเมืองเกิดชนมียุทธหยาบเพราะเหตุแห่งการเปลี่ยนราชบัลลังก์ ครั้นนั้นเป็นกรณีสำคัญที่ทำให้ไทยต้องตกอยู่ในอำนาจพระม่าและเพ็งจะมาจัดกิจการบ้านเมืองเรียบร้อยดังได้เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย์ ประมุขกษัตริย์แห่งจักรับรมราชวงศ์ได้เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติ ราชวงศ์นี้ปกครองประเทศมาจนสมัยปัจจุบัน อันเป็นสมัยที่ประเทศไทยได้มีลักษณะการปกครองเรียบร้อยขึ้น มีการเกี่ยวข้องกับต่างประเทศดีขึ้น การปกครองหัวเมืองก็อยู่ในลักษณะที่ไว้นโยบายใจได้ นครหลวงใหม่ของไทยขณะนั้นอยู่ที่กรุงเทพฯ และหลังจากการยุติสงครามกับประเทศใกล้เคียง มีพระม่าและเขมรเป็นต้นแล้วไทยก็เข้าอยู่ในลักษณะแห่งปกติสุข ไทยได้เขตต์พระตะบองคืนมาจากเขมร ได้ทำสัญญาค้าขายกับอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ในตอนหลังมีกรณีพิพาทเกิดกับญวนบ้างเล็กน้อยในเรื่องเมืองเขมร ซึ่งต่อมาญวนยอมรับว่าไทยมีอำนาจเหนือดินแดนเขมรทั้งหมด ในด้านรัชกาลต้นของราชวงศ์นี้กินเวลา ๖๘ ปี มีแต่ทางที่จะนำประเทศไปสู่ความดีความเจริญในทุกๆ ด้าน พระมหากษัตริย์ในรัชกาลที่ ๔ เป็นผู้ทรงวางรากฐานของความเจริญรุ่งเรืองของไทยในอนาคตได้อย่างมั่นคง ในระยะเวลา ๓๗ ปีในรัชสมัยของพระองค์ได้มีการติดต่อในทางการค้าขายกับโลกตะวันตก มีการติดต่อกับประเทศต่างๆ คือ บริเตนใหญ่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เดนมาร์ก รัสเซียเยอรมัน โปรตุเกส ฮอลแลนด์ ปรังเซีย เบดเยียม อิตาลี และราชบัลลังก์แห่งนอร์เวย์และสวีเดน ในขณะที่ติดต่อกับประเทศเหล่านั้น ไทยก็ได้พยายามระงับศักรัษาคความเอกราชมาได้ โดยมีได้ดักเป็นเหยื่อแห่งการรุกรานของประเทศใดเลย

ในขณะเดียวกันกับที่ไทยได้เริ่มก่อร่างสร้างตัวและรักษาตัวมาด้วยดี ประเทศญวนได้ชักจูงให้ฝรั่งเข้ามามีมืออยู่ในแหลมอินโดจีน ทางตะวันตกของประเทศไทย อินเดียและพม่าก็ไม่สามารถจะรักษาความเป็นเอกราชของตนไว้ได้ ประเทศไทยประเทศเดียวเท่านั้นที่สามารถรักษาราชบัลลังก์แห่งพระมหากษัตริย์ มีอิสรภาพสถาพรอยู่ได้โดยถูกเชือดเฉือนดินแดนบางส่วนไปโดยเป็นการพลัดเพื่อเอกราชของชาติบ้าง

ในเรื่องการปกครองและการเกี่ยวข้องกับมหาประเทศทางตะวันตกตลอดจนเรื่องการเสียดินแดนให้องค์กษัตริย์และฝรั่งเหล่านั้นอยู่ในหนังสือ โดยละเอียด และเหตุที่จำต้องเขียนอย่างนี้เป็นเพราะความต้องการที่จะแนะนำเขตต์ของประเทศนั้นๆ ให้กว้างขวางและมั่นคงยิ่งขึ้น และด้วยเหตุที่เสียดินแดนในครั้งหลังของไทยได้มีลักษณะยิ่งหย่อนอย่างหลายประการ โดยที่องค์กษัตริย์และฝรั่งต่างก็ช่วยประคับประคองอยู่สำหรับเรื่องเมืองไทยนั้น หนังสือจบลงด้วยมหายุทธสงครามคราวแรก และไทยก็ได้มีเกียรติเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกของสันนิบาตชาติ ส่วนใหญ่ของหนังสือว่าละเอียดลงเรื่องอินเดีย จีน ญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์ โดยจะเพราะเรื่องจีนและญี่ปุ่นนั้นได้พูดไว้อย่างละเอียดมาก เพราะญี่ปุ่นก็ได้กล่าวถึงเรื่องการเมืองภายในประเทศ การแผ่ขยาย ตลอดจนการร่างแผนขยายภาพไว้อย่างพิสดาร ในตอนท้ายที่สุดของเล่มกล่าวว่า "อนาคตจะเป็นอย่างไร วันพรุ่งนี้ สิบห้าหน้า และปีหน้า ประวัติศาสตร์ของตะวันออกจะต้องเปลี่ยนแปลงไป อะไรเล่าที่จะเขียนลงในหน้าต่อไป.....วิชาประวัติศาสตร์แม้จะมีวิชาที่เรียนรู้เพื่อทำนายเหตุการณ์ในภายภาคหน้าก็จริง แต่การตรวจดูเรื่องราวที่ล่วงมาแล้วด้วยความพอใจเพราะหูกอาจซึ้งของให้เห็นทางเตรียมตัวสำหรับเหตุการณ์ที่จะพึงประดังในภายภาคหน้าได้บ้าง"

ในตอนท้ายหนังสือ ได้อ้างถึงหนังสือต่างๆ อันเป็นที่มาของการเรียบเรียงหนังสือซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์แก่ผู้ประสงค์จะศึกษาโดยกว้างขวางเป็นอย่างมาก

ดอกไม้จาก “คนสวน”

RABINDRANATH TAGORE

โศรवार

He whispered, “My love, raise your eyes.”

เขาแผ่วกระซิบ “^๕เพื่อยกตาขึ้นหน่อย
เกิดยอศรัย”

I sharply chid him, and said “Go”; but he did not stir.

ฉันดุแหว “ไปให้พ้น” แต่เขาก็ไม่ขยับ

He stood before me and held both my hands. I said, “Leave me!;” but he did not go.

เขายืนอยู่ตรงหน้าฉัน ^๕มือทั้งสองของ
ฉันอยู่ในอุ้งมือของเขา ฉันร้องว่า “ปล่อย
ฉัน” แต่เขาก็ไม่เขยอน

He brought his face near my ear. I glanced at him and said, “What a shame !;” but he did not move.

เขาก็มำหน้าลงมากใกล้หูฉัน ฉันชำเลือง
ก้มหน้า “หน้าไม่อาย” แต่เขาก็ไม่ถอยห่าง

His lips touched my neck. I trembled and said, “You dare too much;” but he had no shame.

^๕ริมฝีปากของเขาสัมผัสลิ้นคอฉัน กาย
ของฉันสั่นเทา “เขาดูดีมากเกินไปแล้ว” แต่เขา
ก็ไม่อาย

He put a flower in my hair. I said, “It is useless !” but he stood unmoved.

เขาเสียบดอกไม้ดอกหนึ่ง ลงบนผมของ
ฉัน ฉันว่า “ไม่มีประโยชน์หรอก” เขายืนนิ่ง

He took the garland from my neck and went away, I weep and ask my heart, “Why does he not come back?”

เขาถอดมาลัยออกจากคอฉัน แล้วก็
จากไป ฉันร้องไห้และถามใจของตัวเองว่า
“ไหนหนอเขาจึงไม่กลับมา?”

* * * * *

“What comes from your willing hands I take, I beg for nothing more.”

“ทานใดซึ่งส่งมาจากมืออันเต็มใจของเข
แล้ว ฉันจะรับไว้ฉันจะไม่ขออันใดอีก”

"Yes, yes, I know you, modest mendicant; you ask for all that one has."

"If there be a stray flower for me I will wear it in my heart."

"But if there be thorns?"

"I will endure them."

"Yes, yes, I know you, modest mendicant; you ask for all that one has"

"If but once you should raise your loving eyes to my face it would make my life sweet beyond death."

"But if there be only cruel glance?"

"I will keep them piercing my heart."

"Yes, yes, I know you, modest mendicant, you ask for all that one has."

"จริงแล้ว ฉันรู้จักท่านดี ยากผู้เจียม
มือเขย ท่านขอทุกสิ่งที่เรา"

"แม้จะเป็นดอกไม้ร่วงสักดอกหนึ่งจาก
มือเขย ฉันก็จะสอดไว้ในหัวใจ"

"แต่ถ้าเป็นหนามเถา"

"ฉันก็จะทนเจ็บ"

"จริงแล้ว ฉันรู้จักท่านดี ยากผู้เจียม
มือเขย ท่านขอทุกสิ่งที่เรา"

"เพียงแต่เธอจะขึ้นตวงตาฉันนำไป
ด้วยรักจนเพ่งพิศใบหน้าของฉันสักครั้งหนึ่ง
ก็จะทำให้ชีวิตของฉัน หวานชื่น แม้จะตาย
ไปแล้ว"

"แต่ถ้าเป็นข่าเล็งค้อนที่เคียดเคือง?"

"ฉันก็จะตรึงตราไว้ให้ทิ่มแทงหัวใจของฉัน
ตลอดไป"

"จริงแล้ว ฉันรู้จักท่านดี ยากผู้เจียม
มือเขย ท่านขอทุกสิ่งที่เรา"

จาก The Gardener

“ววงวรรณคดี”

อ่านววงวรรณคดี ววงวรรณคดี ออกเดือนละ ๑ เล่ม ทุกเดือน
สั่งซื้อได้ที่ ๑๗๗ ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี

ในววรรณคดี

“ววรรณคดี” คือข้ออภัยต่อท่านทั้งหลายในความด่าซ้ำของฉบับประจำเดือน กรกฎาคม ๒๕๕๓ ทั้งนี้เพราะเนื่องด้วยความด่าซ้ำบางประการที่จำเป็นอันเกี่ยวกับการพิมพ์และในขณะเดียวกันได้มีท่านกำลังอ่านอยู่นี้เข้าไปกว่ากำหนดบ้างเล็กน้อย สำหรับเล่มต่อไปจะพยายามออกตามกำหนดที่จะไว้เช่นเคย

สำหรับเล่มนี้ได้นำเรื่อง “พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล” มาให้ท่านอ่านเพื่อเป็นเครื่องระลึกถึงในการทรงได้รับการสถาปนาเป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและได้รับราชกกุธภัณฑ์ สมเด็จพระเกียรติสมเด็จพระมหากษัตริราช เช่นพระองค์อื่น ๆ อนึ่งท่าน ศ.พ. ได้บรรยายความดีของท่านออกมาในเรื่อง “พระเจ้าอยู่หัว” และ “สุภร ผดุงชน” อักษรศาสตร์บัณฑิต ได้เขียนเพื่อเขียน “ทรงพระเจริญ” มาให้เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเนื่องในการเฉลิมพระปรมาภิไธยเป็นสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสยามประเทศนี้ นับเป็นคำฉันท์, โคลงสุภาพและโคลงกระทู้ที่น่าอ่านน่าฟังอยู่มิใช่น้อย

บันทึกเรื่องใหม่ของสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเจ้าพระยา เป็นเรื่องน่ายกย่องสำหรับผู้ที่ศึกษาโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของชาติ โดยปราศาทศตราชนิตดาตจนละพาดผ่านพาดน เราท่านเห็นกันอยู่เดิม ๆ บันทึกเรื่องนี้ให้เห็นชัดว่าสร้างแต่ในสมัยไทย เหตุไรจึงสร้างขึ้น นับเป็นเรื่องดีเยี่ยมเรื่องหนึ่ง

“ศิวิลริยานนท์” ผู้ชอบสังเกตในสิ่งที่ทำผิดคิดว่าผิด ได้เขียนเรื่อง “นิติธรรม” ส่งมาให้ววรรณคดี ววรรณคดีขอขอบคุณในการเขียนครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง เพราะเรื่องเกี่ยวกับชนบทและเรื่องอื่น ๆ ที่ท่านได้ส่งมาให้ดูแต่ไม่ถึงการ

ขึ้นไป ถวายบังคมพระบรมศพบน ที่ทรง กราบ ซึ่ง ตั้งไว้สำหรับ พระเจ้าแผ่นดิน เท่านั้น
เรื่องท่านองฯ ยัง มี ออกมากนบเป็น เรื่องที่น่าเอาใจได้ อยู่ สำหรับ ผู้ ประสงค์ จะแสดงห
ความรู

แผนกทั่วไปประจำเล่มได้รวบรวมได้สิ่ง The Gardener ของเซอร์ระพินทรนาถ
คอกอร์มาลงไว้ด้วยให้ชื่อว่า "ดอกไม้อีกคนสวน" ได้นำมาภาษาอังกฤษเทียบไว้ให้ด้วย
ใครคือใครในวงวรรณคดี ว่าถึง เจ้าฟ้ากุ้งซึ่ง อิศระ ภาวนันท์ ให้ชื่อว่า
"เจ้าฟ้าเจ้าฝน" ความฝันเป็นเหตุให้เจ้าฟ้าพระองค์นั้นชื่อตอนในวงวรรณคดี
"ชีพไฟผืนแพรก" เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ที่ สรรค วรรณคดีเขียนมาให้วงวรรณคดีเป็น
ประจักษ์ต่างประเทศที่น่าสนใจเรื่องหนึ่ง

"ด้ามศร" นักวรรณคดีที่ไม่ค่อยจะได้เขียนมากนักได้ให้เรื่อง "ไกรทอง"
แก่วงวรรณคดีซึ่งนับว่าเป็นเรื่องน่าอ่าน และเป็นงานที่สืบเนื่องมาแต่ "อิเหนา"
ของสุนทรภู่ที่ ประมุข วรรณวิภา ได้เขียนไว้ในวงวรรณคดีฉบับที่แล้ว

"ถ. ณ อยุธยา" ได้ส่งงานชิ้นสำคัญ ที่เธอได้เพียร พยายาม มาแรมปีให้
วงวรรณคดี งานชิ้นสำคัญนี้คือ "เมฆุต" ของรัตนกวีกาตาส์ เมฆุตเป็นวรรณคดี
ที่ขึ้นชื่อในบรรดานักศึกษาวรรณคดีชั้นสูงๆ พระบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าชานนด
และพระราชโอรสองค์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นผู้ทูลเกล้าฯ ถวายถึงว่าประทาน แนวทาง
สำหรับที่จะจัดแปลและประพันธ์ เมฆุต ขึ้นเป็นภาษาไทย แต่เนื่องด้วยเมฆุตเป็น
เรื่องยาวมากจึงจำต้องแบ่งลงตอนละน้อย ซึ่งวงวรรณคดีหวังว่าท่านผู้อ่านคงจะไม่
รังเกียจในการที่จะต้อง "มีคอ" ด้วย เมฆุตเป็นเรื่องของยักษ์ที่ครองด้าป เป็นนิราศ
รักที่สำคัญ กาตาส์ผู้แต่งเรื่อง "ศกุนตลา" เป็นกวีชั้นรัตนกวี เป็นกวีที่ใคร
ว่าพระรัตนธรรมชาติเป็นยอดเยี่ยม ท่านจะได้อ่านโวหารของรัตนกวีเป็นภาษาไทย
จาก "เมฆุต" ที่ ถ. ณ อยุธยาเขียนส่งมาน

ประมุข วรรณรักษ์ ยังคงตั้ง “ของขวัญวรรณคดี” มาอีกเช่นเคย เป็น
ของขวัญที่น่าอ่านอยู่เสมอ

หนังสือเล่มแรกของวรรณคดีเก็บมารวบรวมลงในเล่มนี้คือ หนังสือเรื่อง
“พระร่วง” พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งพิมพ์เนื่องในงานพระ
บรมศพครบ ๕๐ วัน เรื่องพระร่วงเป็นเรื่องสำหรับนักประวัติศาสตร์โดยตรง “ประจักษ์”
ได้เก็บความมาเล่าไว้สั้นๆ พอให้ได้ความ อีกเล่มหนึ่งเป็นหนังสือภาษาอังกฤษชื่อ
A History of the Orient ซึ่งศาสตราจารย์ต่างประเทศถึงดามคนได้แต่งไว้
“วิศิษฎ์” นักอ่านของวรรณคดีได้เขียนมากำหนดวรรณคดีด้วยความสมัครใจ A
History of the Orient นั้นเป็นหนังสือที่วาดด้วยประวัติศาสตร์ของตะวันออกทุก
เล่มหนึ่ง ตอนที่น่ามากล่าวนี้เป็นตอนที่วาดด้วยเรื่องเมืองไทยส่วนที่กล่าวถึงประเทศอื่นๆ
นั้นไม่ได้นำมากล่าวด้วย

ในที่สุด “วงวรรณคดี” ขอขอบคุณท่านทั้งหลายที่มจคค.ขอเพื่อตั้งคำชมเชย
เรื่อง “ในพระโกศ” ฉบับเดือน กรกฎาคม มาถึง “วงวรรณคดี” ทางทางจดหมาย
และจาก “วงวรรณคดี” ได้แจ้งไปยังผู้เขียนให้ทราบแล้ว เรื่องท่านองจะใหม่
บ่อยๆ นั้นเป็นการยาก เพราะเป็นเรื่องที่เขียนออกจากหัวใจของผู้เขียนจริงๆ แต่
เรื่องของผู้เขียนคนเดียวก็น่าจะมีลงในวงวรรณคดีเล่มต่อไป.

บรรณาธิการ

๑ สิงหาคม ๒๔๘๘

“วงวรรณคดี”

ฉบับเดือนกันยายน

เรื่องสร้างกรุงศรีอยุธยา

ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราพระอักษร

ตอนหนึ่งจากสภาพรรพในมหาภารตะของ ภาณิน

ศิลปะกระบวนการโคลงของสุนทรภู่ – เจื้อ สตะเวทิน

ของขวัณวรรณคดี วิจารย์หนังสือ เรื่อง RABINDRANATH

เครื่องสำอางของ “พวงเล็ก”

แป้งผัดหน้า

เบย์รัมควินิน

แป้งน้ำ

เกดลินซิงควิม

แวนนิซซิงควิม

แอสควินเย็นโตเช่น

รุษทาแก้ม

บาส์ฟีน คาโบแลกซ์

มีจำหน่ายแล้ว ที่ร้านและทั่วไป ขอ

รับรองคุณภาพคงเดิมทุกอย่าง

อร วินท์

หน้าวัดราชบพิธ, เพ็ชรนคร โทร. 22568